

EYLÜL 1993, SAYI 30

12.000 TL (KDV dahil)

KERVAN

DÜNDEN GÜNE

GÜNDEN YARINA

17.Özveri Taarruzu

HAYDİ KERVAN İÇİN MATBAA KURMAYA!

TKP 73 Yaşında: "Halkın Gönlünde Taht Kuracağız"

Nejat Yazıcıoğlu: "SSK'da Köklü Reform Gerekliyor"

Aşık Nesimi : Son Şiirleri

Veliyettin Ulusoy Efendi: Hacı Cemal Şahin'e Yanıtı

Aşık Mahzuni Şerif: Birlikte Şah Hüseyin Var

ŞAHTURNA'DAN MEKTUP VAR

DOSTLAR. Derginizin birkaç sayısını izleme olanağını bulduk, yayın politikanızı ve çizginizi genellikle olumlu buluyorum, eşim *Ozan Şiar* ve dostlarla...

Bildiğiniz gibi, ben de Türkiye'de Alevi felsefesinin, kültürünün toplumcu, ezene karşı, emekçilerin yanında, zulme karşı evrensel, sevi yönünü savundum ve çok maddi-manevi çileler çektim! Taşlandım, hapisler yattım. Dahası, sürgünlere maruz bırakılarak yurttaşlıktan çıkarıldım!

12 Eylül faşist cuntasının başı Kenan Evren göstermelik göz başışladı, şov yaptı. Ama yurtdışında gözlerimin tedavisi sürerken beni sürgüne yolladı...

Aleviliğin özgürlükçü-demokratik, ezilenlerin yanında olma görüşünü budayıp sadece mistik terekesine indirgeyen, devletle egemen güçlerle bütünleştiren çıkarıcı-opportunizist çevrelere ne demeli, heyhat!.. Ben bu yolu kullansaydım,... maddi-manevi çok olanağım olurdu!... Ama, Pir Sultan'ın ezenlere, düzenlere karşı mücadelesini, derginizin ismi gibi KAVGA'yı yeğledim. Bedelini ağır ödedim, varolan mal varlığıma da 12 Eylül yönetimi el koydu... Ama, pişman değilim! Üretenlerin, ezilenlerin, halkların gönlünde onurluca yaşayıp ölmek daha şerefli ve kalıcıdır!...

Son zamanlarda vasaklılığım

kalktığı için kültür-sanat kuruluşları ve demokratik kurumlar beni Türkiye'ye konserlere davet ediyorlar. Hatta bazı TV kanalları benimle programlar yaparken, Aleviliği sadece üç-beş deyiş terekesine indirgemeyip, gerçek yönünü savunduğum için sansür uygulamaları ve benden taviz istediler, ben bunu şiddetle reddettim. Çıkarım için TV'lerde boy göstermek gibi küçük hesaplarla yozlaşmadım ve yayını kabul etmedim!..

Ama görüyorum ki, Alevi deyişleriyle meşhur olan sanatçıların bazıları reklam ve çıkar için sadece Aleviliğin mistik yönüyle ilgilenip, bu yolu sapıtıyorlar! Ben inanç yönüne karşı olan biri değilim, ama Pir Sultan'ın mücadelesiz, Şeyh Bedreddinsiz bir Aleviliği kabullenemiyorum! Aleviliğin özünde kader, mistik, ölüm olmayıp Kerbela'da Hz.Hüseyin'in yaptığı gibi ezilenlerin ezenlere, zalimlere karşı kavgası vardır. Hem toplumcu, hem de ilk kasetlerimdeki eserlerimde çalıp söylediğim gibi güzel, bilime ters düşmeyen inanç yönünün birleşmesinden yanayım. Böyledir de...

Tüm bu konular sizlerin de yüksek mevzularınızdır, buna rağmen bu yolda, emeğin mücadelesini veren bir sanatçı olarak kamuoyuna, tüm ezilenlere ve canlara yayınıınızda sesimi duyurmanız amacıyla yazıyorum. Böyle-

likle hem kültürümüze, yolumuza bir hizmet vermiş, hem de sizler gibi çile çeken, davayı yıllarca omuzunda taşıyan benim gibi bir sanatçıya bir vefa duygusunu yerine getirmiş olursunuz!..

Tüm dost ve canlara dayanışmacı selam ve sevgilerimizle!...

Ozan Şahturna, 2 Ağustos 1993

Örgütlenin pısmayın

Adı kanlı Sivas'taki ezeli Kapkaranlık güçler estirdi yeli Sürüklendi Pir Sultan'ın heykeli Ezilenler zulme karşı susmayın Aleviler örgütlenin pısmayın

Ezen güçler Kerbela'dan bu yana Hep ezdiler sızlandıkça, uy ana Sahip çık başkaldıran Pir Sultan'a Ezilenler zulme karşı susmayın Aleviler zulme karşı pısmayın

Yüzülenler, deri yüzen davası Zalimin sürdüğü düzen davası Özünde ezilen-ezen davası Ezilenler örgütlenin susmayın Aleviler sesinizi kısmayın

Şah Turna aydınlık için geceye Çıra yaktı kara "iki" heceye Yıllardır haykırır Pir Sultan diye Ezilenler zulme karşı susmayın Bir olun, gür olun ardı kısmayın!.. Her şeyi tartışın ama küsmeyin!...

3 Temmuz 1993

geçim kaynağı koyunculuktur. Ve köy halkı, arazi istimlakından bu yana, sürüsünü satmak için pazarlara gitmektedir. Köy halkı perişan bir halde kalmıştır.

1985 yılında köyün diğer arazilerine orman dikilmiş ve köy halkı bütün olarak kapitalizmin insafına terk edilmiştir. Halkın tek geçim kaynağı, kışın Ayvalık ve Edremit'te zeytin toplamak, yazın da Manisa ve Bergama'da pamuk çapası yapmaktır.

5 Ağustos 1993 günü Küpeler merasında Küpeler köyü muhtarı ve köy halkı meşe ormanından odun toplamaya gittiklerinde, jandarma onlara gözdağı vermiş ve kendilerine "buradan Çepniler odun alamaz, ancak Gökköy, Kalaycılar ve Naipli köylüleri (Sünni köyler) odun alabilir" denilmiştir. Aynı şekilde, Ortamandıra, Anaoğlu, Çoraklık, Çukur Hüseyin ve Ali Ağa'lıların buraya giremeyecekleri ileri sürülmüştür.

Balıkesir'de Alevi köylerine yapılan bu zulümün sona ermesini istiyoruz.

ALİ EKBER BAKIR, BİNGÖL

BİNGÖL'DEN SES

Bu güne kadar Alevi kitlesine yapmış olduğunuz önderlik için sizlere sonsuz saygılarımızı sunarken, bizi asla yalnız bırakmanızı istiyoruz.

Hepimiz biliyoruz, biz Aleviler yüzyıllardır eziliyoruz ve halen ezilmekteyiz. Hiç kimse Aleviler kadar dürüst, temiz, namuslu ve emekçi olamaz. Selçuklu'da Osmanlı'da hep ezildik, hep sürüldük. Devletin dinci gericiliğe büyük yer vermesi ve bu da

yetmiyormuş gibi Meclis'te bile yer vermesi, yalnız Aleviler için değil tüm Türkiye için büyük tehlikedir.

Elimizde sazımız, dilimizde deyişler, kalbimizde Erenlerimiz, her zaman başımız diktir. Hiç kimseden korkmuyoruz. Biz Türkiye'yi ayakta tutan, çağdaşlığı simgeleyen insanlarız.

Bugün Sivas'ta Pir Sultan Abdal Şenlikleri'nde Aziz Nesin'i bahape edip Alevi kitlesine darbe vurmak isteyen dinci gericiliği, şeriatçıları şiddetle kınıyorum. Devletin sessizliği, asayişin olaylara göz yumması dikkat çekicidir.

Bu, bence devlet tarafından yapılmış bir katliamdır. Asıl amaç Pir Sultan'ı ve kitlesini yok etmektir. Asla başaramayacaklar. Biz Aleviler Hızır Paşa'lara, şeriatçılara "artık yeter" diyoruz.

Olayda ölenlerin yakınlarına baş sağlığı diliyor ve onların bizim aydınlarımızın ve özgürlüğümüzün simgesi olacaklarına inanıyorum.

HARB-İŞ

AÇIKLAMA

Harb-İş genel başkanı İzzet Çetin, Milliyet'in "Özelleştirme rüzgarı orduda" başlıklı haberi üzerine 10 Ağustos'da şu açıklamayı yaptı:

Son yıllarda yönetme acizine düşen siyasilerden sonra TSK'nın aynı aczle, Hakkari'den Edirne'ye, Sinop'tan Adana'ya tüm emekçi halkın alinteri ve ödediği vergilerle yapılan askeri tersane ve fabrikaların da özelleştirme kapsamına alınma çağrısını üzüntüyle karşıladık.

İçinde yaşadığımız şu günlerde kamudaki işçilerin 41 milyon ücret aldığı yalanı nasıl yaratılmışsa, tersane işçisinin yıllık maliyetinin 280 milyon olarak açıklanması da aynı yalan zincirinin bir halkasıdır ve halkımızı kandırma amacına yöneliktir.

Toplu iş sözleşmelerinden sorumlu devlet bakanı sayın Dağçın ve kamu işveren sendikalarının hazırladığı raporda, bir Milli Savunma Bakanlığı işçisinin aylık ücreti çıplak 6.246.000 TL (Brüt) olarak belirlenmiştir. Buna %35 de sosyal ödenekleri ilave etsek, aylık giydirilmiş brüt maliyet 8.432.100 TL olur. Bunun da yıllık maliyeti 8.432.100 x 12 = 101.185.200 TL'dir. Bunun da yarısının vergi ve diğer kesintiler ile devlete geri döndüğü düşünülecek olursa, bir tersane işçisinin devlete gerçek maliyetinin yılda 51 milyon TL.oluğu görülecektir.

Hal böyle iken, işçinin maliyeti 280 milyon TL.denilemez. Bunu söyleyenleri halkın huzurunda açığoturma ve ispata davet ediyorum.

Subayların aldığı ücrette kesinlikle gözümüz yok. Ancak, bir subayın maliyetine de 80 milyon denmesi büyük bir yanılgıdır. Bu ülke insanı bir subay yetiştirmek için; yatılı olarak 3 yıl lisede, 4 yıl Harb Akademilerinde büyük masraflar eder, bunlara okulu bitirip göreve başladıklarında lojman tahsil edilir, ya da kira bedeli ödenir. Hiçbir kamu çalışanına tanınmayan ucuzlukta sosyal tesislerden yararlanma imkanları verilir. Tepeden tırnağa üzerindeki herşey devlete aittir.

Ayrıca, kamu çalışanları içinde en fazla maaşı alan kesimlerdir. (Maaşlarını kesinlikle yüksek bulmuyoruz.)

Bir subayın yıllık maliyeti sayılan imkanlar ve yetiştirilmesi için yapılan masraflar hariç, sadece maaş olarak yıllık maliyeti, 80 milyon TL'nin iki katından fazladır.

Buradaki yanlışlık, açıkça halkı aldatma ve özelleştirmeye haklılık kazandırmaya yönelik bir çabadır.

Son yıllarda, bütün dünyada özelleştirmeden geriye dönüşler başlamışken, IMF-OECD gibi uluslararası finans kurumları ile bütünleşmiş sayın Çiller'in politikalarına destek için TSK işyerlerinin özelleştirilmesi çağrısı, Türk Silahlı Kuvvetleri mensuplarına yakışmamaktadır.

Yurt savunmasının özel ellere teslim edilmek istenmesine tüm halkımızın dikkatini çekiyoruz.

TRAMVAY İŞÇİLERİ

HAKSIZLIK VAR

Bizler 1993 yılı Mayıs ayı içinde çalıştırılmak üzere İstanbul Ulaşım A.Ş. tramvay hattında 180 kişi bilet kontrol görevlisi olarak işe başladık. İşe başlarken bizlere herhangi bir sözleşme yapılmadı, sözlü olarak geçici işbaşı yaptığımız, fakat sistem oturduğu takdirde daimi kadroya geçeceğimiz belirtildi.

İş koşullarımızın çok ilkel ve ağır olmasına karşın (örneğin 6:00 - 14:30 - 23:30 arası yemek ve tuvalet molasız, güneşin altında ayakta çalışma, can güvenliğinin olmaması gibi) özverili bir şekilde görevimizi yerine getirdik.

Bu hizmetimiz karşılığında bize, günümüz koşullarında çok komik bir rakam olan aylık asgari ücret 930 bin TL ödendi. Bir ay içerisinde sistemi 138 insanla işler hale getirdik. Bu zaman zarfında ihtiyaç fazlası gösterilerek 42 kişi işten çıkarıldı. İşveren, bizleri asgari ücretin dışındaki sosyal haklardan faydalandırmamak için - sendikaya üye olduktan 10 gün sonra hazırlamış olduğu - tek taraflı 3 aylık bir sözleşmeyi üzerimizde baskı kurarak ... bizlere imzalattı.

Sözleşmenin yenilenmesi beklenirken sözleşmesi biten arkadaşların çıkışı verildi. Gerekçe, sendikaya üye olmamızdan dolayı ücretlerin artması ve sosyal haklardan faydalanmamızdan dolayı *maliyetin artmasıydı*.

Oysa, sistem günde 300 bin yolcu taşıdığı gibi... aylık ortalama 20 milyar TL gelir sağlanmaktadır. Bizim bu sisteme maliyetimiz, çalıştığımız 3 ay içerisinde brüt aylık 200 milyon civarındadır. Sendikalı olduktan sonraki maliyetimiz ise, daha önceki sendikalı işçilerin faydalandığı toplu sözleşmelerin 4.grubuna göre kişi başına brüt aylık 6 milyon 200 bin TL, toplam 138 kişi) brüt aylık 900 milyon civarındadır.

(...)

İşten atmalara karşı meşru olan tüm zeminlerde haklarımızı sonuna kadar arayacağımızı belirtiyor, bu konuda kamuoyunu duyarlı olmaya çağırıyor ve işçi sınıfı üzerinde oynamak istenen kirli oyunu açığa çıkarmaya davet ediyoruz.

19 Ağustos 1993

OZAN ÖNCÜ

SİVAS

Arkasında bu şehrin
Ölüm sessizliği gibi
Büyür bir çıban
Ah yüreğimde
Kara saplı kırk bıçak
Türkülerin üstünde
Kırılmış sazın tellerinde
Kerbela acısı

Acıyı yüreğinde
Keleçe gibi taşı demiyorum
Yıkılasın, kara Sivas!

10 Temmuz 1993

OZAN İHSAN ÖZGÜR,

UYAN PİR SULTAN

Sivas ellerinde sazin kırıldı
Uyan Pir Sultan'ım gör neler oldu
Seni sevenler yine vuruldu
Uyan Pir Sultan'ım gör neler oldu

İnsanlık haykıran o gür sesin
Unutamıyorum Baba Nesimi
Seni katletti yobazlar kesimi
Uyan Pir Sultan'ım gör neler oldu

Baba sorar isen işin doğrusu
Seni çok özleriz Muhlis Akarsu
Nasıl kıydı sana itler ordusu
Uyan Pir Sultan'ım gör neler oldu

Bu nasıl İslamlık, bu nasıl din
İnsan olun insana güdemem kin
Daha körpecikti Hasret Gültekin
Uyan Pir Sultan'ım gör neler oldu

Planlı hortladı kara cahiller
Viran oldu bağlar örtmez bülbüller
Yıkıldı insanlık haykıran diller
Uyan Pir Sultan'ım gör neler oldu

Ettiğinden utanmalısın Sivas
Yobazlar kına yakıyor, biz ise yas
İhsani giymiştir kara libas
Uyan Pir Sultan'ım gör neler oldu

ALİ KELEŞ, ALTINŞEHİR

İNSAN MIDIR?

Diri diri insan yakanlar
Tekbir getirip zevklenenler
Cellat kisvesi giyenler
İnsan mıdır hayvan mıdır

Nifak tohumu ekenler
İnsan kanını dökenler
Bakıp da tesbih çekenler
İnsan mıdır hayvan mıdır

Suç ortada suçlu kayıp
Devlet için az mı ayıp
Şeriat mı olsun sahip
İnsan mıdır hayvan mıdır

Keleş der sığındım Hakka
Beyaz gömlekte yok yaka
Kul kulu bastırdı faka
İnsan mıdır hayvan mıdır

İBRAHİM İMİR, BALIKESİR

ALEVİYE ZULÜM

Balıkesir'in ilçe ve merkezine bağlı 40'a yakın Alevi köyünde yapılan araştırmalara göre, devlet buralara hizmet götürmemiştir. (40 pare Alevi köyünden Balıkesir belediyesine topu topu 3'ü geçici 5 işçi alınmıştır.) Sünni köylerinin ise yolları asfaltlı, telefonları otomatik olup, suları gelmiş durumdadır.

Öte yandan, Ortamandıra köyünün köy tüzel kişiliğine ait 3000 dönüm arazisi ve köy halkının tapulu tarlaları, belediye tarafından, tebliğ edilmeden istimlak edilmiştir. Ortamandıra'lıların tek

1993 Kamu Sözleşmeleri Anlaşma Tutanağı

Türk-İş Konfederasyonu ile hükümet arasında 11 Ağustos 1993'te imzalanan 1993 yılı kamu toplu iş sözleşmeleri anlaşma tutanağını aynen yayınlıyoruz.

1993 yılı içinde yürürlük başlangıcı olan toplu iş sözleşmelerinin aşağıdaki esaslar içinde akdedilmeleri kabul edilmiş ve bu tutanak imza altına alınmıştır.

01.01.93 - 31.12.93 tarihleri arasında yürürlük başlangıcı olan toplu iş sözleşmelerinde;

1. Doğum yardımı, toplu iş sözleşmesi süresince 400 bin TL olarak ödenecektir.

2. Evlenme yardımı, toplu iş sözleşmesi süresince 625 bin TL olarak ödenecektir.

3. Giyim yardımı, süresi sona eren toplu iş sözleşmesinde parası yazılı ise, toplu iş sözleşmesi süresince 650 bin TL/Yıl olarak ödenecektir. Kumaş ve elbise (iş elbisesi dışında) alanlara bu maddede uygulanmaz.

4. Yemek yardımından ayrı olarak yararlanmayan işçilere, toplu iş sözleşmesinin birinci yılında 16 bin TL/Gün, ikinci yılında 20 bin TL/Gün yemek yardımı ödenecektir.

5. Sosyal yardım, toplu iş sözleşmesinin birinci yılında 400 bin TL/Ay, ikinci yılında 500 bin TL/Ay olarak ödenecektir.

6. Ücret zammından önce işyerinde geçirdiği her hizmet yılı için 8 bin 500 TL/Ay kıdem zammı uygulanacaktır.

7. Ücret zammından ve kıdem zammından önce, 4,5 milyon TL/Ay çıplak ücreti bulunan işçilere, 650 bin TL ile sınırlı iyileştirme (Örnek: 3 milyon 850 bin TL/Ay ücreti olan işçiye 650 bin TL, 4 milyon TL/Ay ücreti olan işçiye 500 bin TL ilave edilecektir.) yapılacaktır.

8. Ücret zamları:

1. Altı ay zammı %37 oranında,
 2. Altı ay zammı %28 oranında,
 3. Altı ay zammı 2.altı ayda gerçekleşen enflasyon oranında,
 4. Altı ay zammı 3.altı ayda gerçekleşen enflasyon oranında yapılacaktır.
- 9. Toplu işten çıkarma ve iş güvencesi ile ilgili olarak aşağıdaki metnin yer alması kabul edilmiştir.**

Toplu işten çıkarma ve iş güvencesi

1. İşletmenin veya işyerinin ekonomik veya teknolojik durumu, işin, işyerinin veya işletmenin gerekleri bakımından zorunluluk olmadıkça toplu halde işçi çıkarılamaz.

2. Toplu işçi çıkarmanın zorunlu olduğu hallerde, işveren durumu taraf işçi sendikasına bildirir. İşveren ve sendika biraraya gelerek işten çıkarma tarihi ve çıkarılacak işçilerin ünitelere göre dağılımını karara bağlarlar.

3. İşveren, 1.fıkırdaki sayılan sebepler olmaksızın veya 2.fıkırdaki öngörülen bildiride

bulunmaksızın toplu işçi çıkardığında, işten çıkardığı her işçiye, yasalardan ve toplu iş sözleşmesinden doğan hakları dışında, 7 aylık çıplak ücreti tutarında tazminat ödemeyi kabul ve taahhüt eder.

Ancak, işveren tarafından öncelikle işbu toplu iş sözleşmesinin hükümlerine göre veya yasaların kabul ettiği haklı bir sebebe dayanarak hizmet akdi feshedilen, disiplin cezası alarak işten çıkarılan, mevsim veya kampanya işlerinde çalışan, emeklilik veya yaşlılık aylığına yahut toptan ödemeye hak kazanan işçilere bu tazminat ödenmez.

4. TBMM'den iş güvencesi yasası çıktığında bu madde yeniden gözden geçirilir.

10. İhaleli işlerde çalışan işçiler ile ilgili olarak aşağıdaki metnin yer alması kabul edilmiştir.

İhaleli işlerde çalışan işçiler

İşveren, 3 şahıslara veya firmalara re'sen veya ihale ve benzeri şartlarla yapacağı işlerde, 88/13168 sayılı Bakanlar Kurulu kararının (1 milyardan fazla ve enflasyona endeksli) uygulanması ve denetlenmesi konularında gerekli çaba ve çalışmalara yönelmeyi kabul eder.

İşveren, ayrıca 1475 sayılı İş Kanunu'nun 29.maddesi hükümleri çerçevesinde, yukarıdaki fıkırdaki yazılı olan işleri alan müteahhit veya taşeronların, çalıştırdıkları işçilere ödeyecekleri ücretlerin ödenip ödenmediğini denetler ve ödenmesi konusunda

yasanın öngördüğü tedbirleri alır. Prof.Dr.Tansu Çiller (başbakan), Prof.Dr. Erdal İnönü (devlet bakanı ve başbakan yrd.), Yıldırım Akınoğlu (devlet bakanı), Bekir Sami Dağcı (devlet bakanı), Asım Cebeci (devlet bakanı danışmanı), Av.Metin Yılmaz (Türk Kamu-Sen gnl. sekr.).

Dr.Naci Önsal (Kamu-İş gnl. sekr.).

Ahmet Ateş (Tühis gnl. sekr.).

Bayram Meral (Türk-İş gnl. bşk.).

Şemsî Denizler (Türk-İş gnl. sekr.).

Enver Toçoğlu (Türk-İş gnl. mali sekr.).

Salih Kılıç (Türk-İş gnl. eğt. sekr.).

Sabri Özdeş (Türk-İş gnl. teşk. sekr.).

Mustafa Özbek (Türk-Metal gnl. bşk.).

Faruk Barut (Tes-İş gnl. bşk.).

Hüseyin Kayabaşı (T.Maden-İş gnl. bşk.).

Mümin Ceylan (Petro-İş gnl. bşk.).

Orhan Baltı (Tek Gıda-İş gnl. bşk.).

Hikmet Alcan (Şeker-İş gnl. bşk.).

Tamer Erulan (Çimse-İş gnl. bşk.).

Cengiz Teke (Haber-İş gnl. bşk.).

İzzet Çetin (Harb-İş gnl. bşk.).

Mustafa Başoğlu (Sağlık-İş gnl. bşk.).

Nazım Tur (Dokgemi-İş gnl. bşk.).

Enis Bağcıoğlu (danışman)

Erkin Okay (danışman)

İhtiyacımız birlik ve demokrasidir

ALİ ÇELİK Tersane işçisi

TÜRK-İŞ ile hükümet arasında süren kamu işyerleri toplu iş sözleşmesi görüşmeleri sonunda anlaşmaya varıldı ve ağustos ayı içinde bir protokol imzalandı.

1 Ocak 1993 tarihinden itibaren süren toplu iş sözleşmesi görüşmeleri zaman zaman yoğun eylemlere sahne oldu. Eylemde özellikle tersaneler öncü konumdaydı. Gülcük tersanesinde yapılan ilk eylemi diğer eylemler izledi.

Yemek boykotuyla başlayan, vizite ve yürüyüşlerle süren eylemlere, daha sonra Türk-İŞ'in karar aldığı toplu vizite eylemi eklendi. Uyuşmazlık devam edince Türk-İŞ 3 saatlik iş durdurma ve ertesi gün yine vizite eylemlerini sürdürme kararı aldı.

Türk-İŞ'in en son teklifi ücretlere 1.altı ay %40 2.altı ay %30 zam yapılması yönündeydi. Anlaşma, %37 + %28 ücret zammı ve haksız işten çıkarmalarda 7 aylık tazminat ödenmesi koşuluyla bağlandı. Şimdi her sendika kendi işkolundaki kamu işverenleriyle bu temelde görüşmeyi sürdürüyor.

Türk-İŞ ile hükümet arasında imzalanan protokol, kamu işyerlerinde taşeronlaşma ve işten çıkarılmalar konusunda yeterli değildir. Zaman yitirmeden meydanlara çıkıp, mitinglerle taşeronlaşmanın ve işten çıkarmaların sonuçlarını, işçi sınıfının tutumunu halka anlatmak Türk-İŞ'in görevidir.

Bugünden sermayenin yeni saldırılarına hazır olması gereken işçi sınıfının her zamankinden daha çok Türk-İŞ'te birliğe, Türk-İŞ'in de her zamankinden daha çok demokrasiye ihtiyacı vardır. ●

SÖZÜNDE DURMAZSAN

Ey gözümün nuru canım Meral'im Halimi az sormazsan yazıklar olsun Bozuk düzen bizi kırıp geçiyor Gerçeği görmezsen yazıklar olsun

Suser işçisinin bahtı karalı Tes-İŞ'in elinden bağı yaralı Emekçiler seçtik Bayram Meral'i Sözünde durmazsan yazıklar olsun

Tes-İŞ'in yaptığı işler acısı Ağalık taşıyor sendikacısı Patlamaya hazır barut fıçısı Bu sırta ermezsen yazıklar olsun

Neden sürgün olduk sormuyor musun Gerekli talimat vermiyor musun Yaramız kanıyor görmüyor musun Bir merhem sürmezsen yazıklar olsun

Gerekçesi nedir bilemiyoruz İçimiz hüznü gülemliyoruz Düzenbazla birlik olamıyoruz Haksız sormazsan yazıklar olsun

Ahmet Akar emeğinin kölesi Acaba hiç görülmüş mü böyle işçinin en yüce değer ilkesi Emektir vermezsen yazıklar olsun. Ahmet Akar

KERVAN

■ Aylık dergi. ■ Sahibi ve Sorumlu yazışları müdürü: Genel Ajans Ltd. Şti. adına Semih İra ■ İlan sorumlusu: Melek Ergen ■ Merkez yönetim bürosu: Pişerloti Caddesi, 17/4, Çemberlitaş, İstanbul. Tel: (1)516 84 64 ■ Temsilcilikler: Avcılar: Gündüz Alt, Saadetdere Mah. Birlik Sok. No:20/A. ■ Gazimahalle: Hüseyin Kurca, 50. Yıl Mah. 2871 Sok. No:12, Gaziosmanpaşa. ■ Kartal: Niyazi Şahin, Hamam Sok. İdeal İşmerkezi, No:4, Kat:4 ■ Kağıthane: Seyit Ermiş, Talatpaşa Cad. No:45, Ortabayır, Gültepe. ■ Küçükçekmece: Seyfi Algül, Cumhuriyet Mah. Karabekir Cad. Sardunya Sok. No:21/A-5. ■ Okmeydanı: Ali Çolakoglu, Piyalepaşa Mah. Taştan Sok. No:2/4. ■ Ümraniye: İlyas Değer, Şerif Ali Çiftliği, İmar İskan Blokları, B-1, Kat:2/4, Dudullu. ■ Sarıgazi: Nusret Yıldız, Alemdağ Cad. Madenler Durağı, No:1, Çekmeköy. ■ Sanyer: Meral Özçelik, Tarabya Üstü, Çayırözü Sok. No:4, Kat:3 ■ Zeytinburnu: Fatma Biçer, Yenidoğan Mah. 42.Sok. No:148/6. ■ Adana: Ünal Akbulut, Kiremithane Mah. 1304 Sok. No:36, Yüreğir. ■ Ankara: İsmail Yıldırım, A Kitabevi, Karanfil Sok. Birlik İşmerkezi, No:5/3, Kızılay, Tel:425 69 14. ■ Bursa: Ender Can Genç, Çakır Hamam Temiz Cad. Sütmen İşhanı, Kat:3, No:39. ■ Eskişehir: Nurettin Çalıkuşu, Büyükdere Mah. Kaplan Sok. No:69. ■ Erzincan: Özgür İhtiyar, Cami-i Şerif Mah. Sivas Cad. 24300 Refahiye. ■ Hacıbektaş: Derya Çelebi, Bektaş Efendi Cad. No:4. ■ İzmir: Adnan Ayan, Eşrefpaşa Cad. No:269/1, Eşrefpaşa ■ İzmit: Muradiye Yılmaz, Fethiye Cad. Özsoy İşhanı, Kat:3/6. ■ Malatya: Şevket Coşkun, Ak-Pa Ticaret, İzzetiye Mah. Nasuhi Cad. Derme Sok. No:10. ■ Mersin: Mehmet Yılmaz, Bahçelievler Mah. 346. Sok. Dinçer Apt. No:3/7 (P.K.3), Pozcu. ■ Mut: Cemile Uyar, Meydan Mah. Taç Sok. No:3/A. ■ Söke: Av.Mustafa Açıcı, Yağcılar İşhanı, Kat:2. ■ Turhal: Aydın Koca, Yenibelediye sitesi, Kat:4, No:426 ■ Turgutlu: Nerman Karabulut, Altay Mah. Akgün Sok. Kat:1 No:2. ■ Tütüncüçiftlik: Kemal Çetiner, Kuzey Mah. Çınar Sok. No:3/1 ■ Zile: Sadık Çıkrıkçioğlu, Uzun Çarşı, Galer Sok. No:6. ■ Zonguldak: Ali Arı, Nizam Cad. Uzunçarşı, No:406 ■ Avrupa Genel Temsilciliği: Murtaza Dersimli, P.O.Box 1822, Londra N1, İngiltere. ■ Diğer yurtdışı temsilcilikleri: Fransa: Şanver Şen, c/o 37 Rue d'Hauteville Paris 75010. ■ Almanya-Frankfurt: Şirin Günel, Neuhof Str. 13, 6 Frankfurt am Main 1. ■ Almanya-Münih: Hikmet Yalçın, Lessing Str. 41, 8047 Karlsruhe. ■ Avusturya: İlhan Uçar, 1140 Wien, Kentler Str. 20/5 Austria ■ İsviçre: Ahmet Kısa, 7 Rue de Lancy, 1227 Carouge, Cenevre. ■ Hollanda: Tayfun Hüseyin Keleş, Postbus 5856, 3008 AW Rotterdam. ■ Hollanda-Schiedam: Mehmet Cimtay, Fabristraat 53, 3117 MG. ■ Avustralya: Eyyüp Aydoğmuş, 6/1A Betts St Parramatta 2150 NSW Avustralya. ■ Baskı: Çelik Ofset. ■ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme ya da kısaltma hakkı dergimize aittir. Hiçbir yazı geri verilmez.

4 İŞÇİ-SENDİKA
Kağıthane işçileri / TTK'da sorunlar aşılabilir / Sendikal birlik kaçınılması

6 SSK
İSD genel başkanı Nejat Yazıcıoğlu: "SSK'da köklü reform gerekiyor"

8 HACI BEKTAŞ-I VELİ'Yİ ANMA TÖRENLERİ
Dostlukları pekiştirdik. İ.Yıldırım

9 AŞIK NESİMİ'NİN SON ŞİİRLERİ
Şehit ozanımızın son yazdığı iki şiir

11 ALEVİLİK-BEKTAŞİLİK
İsmail Elçioğlu'na Çağrı / Rıza Yürükoğlu: "Umarım ki Dergah gire kalbine" / Veliyettin Ulusoy Efendi'nin Cemal Şahin'e cevabi mektubu / Kervan Kartal paneli yığinsal ve coşkulu idi

17 TKP 73 YAŞINDA

17 17.ÖZVERİ TAARRUZU BAŞLIYOR
Bu yılki hedefimiz "Kervan için matbaa kurmak"! Dostlar, canlar haydi el verin!

20 BİRLİKTE ŞAH HÜSEYİN VAR
Aşık Mahzuni Şerif "Alevi-Bektaşî toplumunda ikiliğe son verelim" diyor

SSK'da köklü reform gerekiyor

Ne zaman iki işçi bir araya gelse, ne zaman bir sendika toplantısı yapılsa söz gecikmeden SSK'nın kötü işleyişine geliyor.

Yaşam içinde karşılaştıkları ya da işittikleri olgular, SSK'nın hastalıklarının sıradan reçetelerle iyileştirilemeyeceğini, *köktenci* çözümler getirmek gerektiğini işçilere ve sendikalara çok iyi kavratmıştır.

Köktenci çözüm, kuşkusuz elde bugün varolan araçlarla, kadrolarla ve anlayışla, yalnızca kurumun işleyişini düzeltmekle sağlanamaz. Yürürlükte bulunan yasa-tüzük-yönetmelik-genelge-kararname vb. belgelerin hepsini aşan yeni metinlerin yazılması, yasa ve mevzuatın işçi sınıfının istemleri uyarınca yeniden düzenlenmesi ve bu düzenlemenin sağlıklı bir işleyişe kavuşturulması gereklidir.

Böyle bir reform, "özü gereği" sermaye iktidarlarının kendiliklerinden, rica/ikna yöntemleriyle yapacakları bir iş değildir. İşçi sınıfımızın örgütlü gücünden, birliğinden, bilgisinden, mücadele yeteneğinden çıkan sınıfsal basınçla kararlılık böyle bir reformun başlıca itici gücü ve güvencesi olacaktır.

İşçi Sağlığı Demeği (İSD), başta Türk-İş olmak üzere sendikal ve işçi kamuoyunun SSK üzerine derinlemesine düşünmesine ve daha ileri bir tartışma açmasına olanak sağlamak üzere görüş ve önerilerini iletmeyi sınıf görevi saymaktadır.

SSK'DA DURUM

* SSK, işçi sınıfının sigortalı bölümüne ve bunların yasayla tanımlanmış yakınlarına sağlık/sosyal güvenlik sunmak amacıyla Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bürokrasisi içinde işlemeye başlamış ve ilk kez 1946 yılında meslek hastalıkları sigortası uygulamasıyla etkinlik göstermiş bir devlet örgütüdür.

* 506 sayılı özel yasayla işleyen bu örgüt SSK primlerinin tahsilini, izlenmesini ve bu kaynakların kullanımını sağlık kuruluşları inşa ve işletmeyi sağlık hizmetleri üretme ve sunma işlerini ve bunlardan başka 6 ayrı alanda sağlık ve sosyal güvenlik hizmetleri vermeyi amaçlayan dev bir hizmet topluluğu görünümündedir.

* SSK, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na (ÇSGB) bağlı bir genel müdürlük tarafından yönetilmektedir. Devlet bürokrasisinin ve işveren örgütü temsilcilerinin *çoğunlukta* olduğu, işçilerin bir kişiyle temsil edildikleri bir yönetim kurulu vardır. Kurumun işleyişi ve denetimi demokratik olmaktan

SSK'da yönetsel, mali ve işlevsel düzeylerde, işçi sınıfının denetim ve yönetim olanağını öngören köklü bir reforma ihtiyaç vardır

NEJAT YAZICIOĞLU
İSD genel başkanı

uzaktır. Kuruma devlet tekeli kapitalizmi koşullarında kötü işleyen bir bürokrasi egemen olagelmıştır. ÇSGB/hükümetler SSK'nın büyük olanaklarına, devlet tekelleri ve banka-sigorta özel tekellerinin çıkarlarını kollamak, bireysel çıkar sağlamak amacıyla yaklaşmışlardır.

* Yarım asır önce *İşçi Sigortaları Kurumu* adıyla faaliyete başlayan bu kurum, mali açıdan devlet gelirlerinden sonraki en yüksek prim gelirlerine sahiptir. 1992'de 71 trilyon TL gerçek gelirle bütçesi devlet bütçesinin %25'ini geçmektedir. Bu durum son bir-iki yıldır özel sigorta şirketlerinin SSK primlerini toplamak için seferber olmalarını getirmiştir.

* SSK, sağlık alanında meslek kazaları, meslek hastalıkları ana çocuk sağlığı konularından başka malulen emeklilik sakatlık ve işgöremezlik, dul yetim aylığı, ihtiyarlık sigortası, ölüm konularını da kapsamına alan tam bir sağlık ve sosyal güvenlik kurumudur.

* SSK, Türkiye'nin ikinci büyük arpalığıdır. Devlet KİT'leri eliyle ve çeşitli satış/satınalma yöntemleriyle özel sektör SSK primlerini ödemeyerek ve sık sık çıkarılan SSK prim cezaları ve afları aracılığıyla, her ikisi birden banka sistemi aracılığıyla, vakıflar ve özel sağlık kurumları sağlık hizmeti satarak, ilaç tekelleri ve tıbbi alet malzeme ithalatçıları ürünlerinin satışı yoluyla, kimi bakanlar da içinde devlet geleneksel rüşvet ve yetkisini kötüye kullanma yoluyla SSK'da birikmiş bulunan **işçi kaynaklarını kemirmişlerdir.**

Bütün mali ve idari skandal-lara karşın SSK'nın mal varlığı ve altyapısı oldukça güçlüdür. Gerçek bir sağlık ve sosyal güvenlik reformunun ilk örneği olacak geniş maddi gelire ve olanaklara sahiptir. Tam gün çalışan hekimlerin ve sağlık-sosyal güvenlik-işgüvenliği, mali ve idari personele ek

kadroların alınmasıyla kurum varlıklarının ve kapasitelerinin akılcı kullanımıyla sendikaların işçi sınıfının demokratik *yönetim ve denetim aygıtları* olarak işlev görmesiyle, kısa bir sürede inanılmaz derecede olumlu sonuçlar elde edilecektir.

SSK'nın kötü yönetildiği, günlük sıradan olgular arasındadır. Kurumun baştan sona bir yönetim reformuna gereksinmesi vardır. İvedi çözüm yöntemi olarak SSK'nın her işkolundan gelen seçilmiş işçiler ve bütün mesleklerden gelen kurum çalışanları tarafından yönetilmesi saydam ve denetime açık bir işleyişe kavuşturulması daha ilk aşamada gerekli ileri bir adım olacaktır.

* SSK'nın demokratikleşmesi, özerkleştirilmesi, işçi sınıfının ve kurum çalışanlarının seçilmiş temsilcileri tarafından yönetilmesi tezi ilk kez Türk Tabipler Birliği'nin 1980 yılında çeşitli işkollarından 2500 işçi arasında gerçekleştirdiği bir soruşturmada ortaya konmuş ve işçilerin büyük bir çoğunlukla bu tezi kabul etmeleriyle kamuoyuna mal olmuştur.

İşçi sağlığı ve işgüvenliği alanında büyük bir ilgi yoğunlaşmasına tanık olduğumuz şu aşamada birçok sendika, *Türk-İş* bu tezlerle kongre kararları düzeyinde sahip çıkmaktadır.

* Bununla birlikte SSK yönetimi devletin kuruma yüklediği mali sorunların baskısı altındadır ve esasen çok geride kalmış olan hizmet düzeyi ve anlayışında yeni gitgeller ve daha da geriye kaymalar yaşamaktadır. Örnekleri:

1- Meslek hastalıkları meslek kazaları ve analık sigortalarında biriken fonlar SSK yönetimi tarafından amacına yönelik olarak kullanılmadığı için "fazlalık" vermektedir. Fazlalık veya "kâr" adı verilen şey, gerçekte işçi sınıfının yaşamına mal olan hizmet ihmallerinin, kusurların ve suçla-

rın bir birikiminden başka birşey değildir. 1992'de bu "kâr" 3 trilyon TL idi.

2- Meslek hastalıkları hastaneleri özellikle 1980 askeri darbesi sonrasında birer birer kapatılmış, SSK'nın doğrudan meslek hastalığı taraması yapma yetkisi fiilen yokedilmiştir.

3- SSK giderek artan bir ivmeyle sağlık özel sektöründen hizmet satınalmaya devam etmekte, kendi olanaklarıyla başaraabileceği işleri kurum dışında yapmayı yeğlemektedir.

4- Sağlık hizmetleri başta olmak üzere kurum hizmetleri %40 dolayında eksik kadroyla verilmekte, sigortalı sayısı artarken hizmetli sayısı bu artışın sürekli gerisinde kalmaktadır.

5- SSK asli görevlerinin tamamında yasalara ve içinden kolaylıkla çıkılmaz karmaşık bir mevzuata, tüzüklere/yönetmeliklere/genelgelere, Yargıtay ve Danıştay kararlarına göre yönetilmektedir. Sıradan bir işçi hakkının alınması, emeklilik-sakatlık-işgöremezlik-meslek hastalığı sorunlarının giderilmesi zor olup, mali ve zaman kayıplarını da beraberinde getirmektedir. Mali ve yönetsel açılardan olduğu kadar hukuksal ve işlevsel açılardan da iyi işleyen bir SSK reformu günümüz koşullarında *ertelenmez bir zorunluluktur.*

* SSK'ya işçi sınıfının bakış açısı dar ve bencil değildir. Genel sağlık sigortası (GSS) reformu yasalarının DYP/SHP liberal koalisyonu önderliğinde çıkarılacağı şu günlerde işçi basınında ve sendikalar tarafından yapılan açıklamalarda GSS reformuna karşı kuşkuluktan karşıtlığa doğru gelişen tavrı doğru değerlendirmek gerekir.

İşçi örgütleri, sağlık ve sosyal güvenlik kapsamı dışında kalan milyonlarca kır/kent emekçisinin, sigortasız ve sendikasız çalışan kaçak işçilerin, işsizlerin sorunlarına büyük bir duyarlılıkla ve sorumlulukla yaklaşmaktadır.

KÖKLÜ SSK REFORMU

Bunun bir göstergesi olarak Türk-İş sözcüleri, Sağlık Bakanlığı'nın "GSS reformu"nu hazırlayan bürokratlarına, devlet televizyonunda, "devlet prim ödeme gücü olmayan yurttaşların sağlık primlerini genel bütçeden ayırarak bir havuza koysun işçiler sağlık primlerini aynı havuza koyacaklardır" demişlerdir.

Ancak devletin tutumunun işçi haklarına, kurumlarına karşı olduğu, kitlelerin demokratik istemlerine karşı ikiyüzlü bir siyasetin organı olarak yığınları pek çok kez aldattığı gözönünde bulundurulursa, işçi örgütlerinin bu soruna neden ihtiyatlı yaklaştıkları anlaşılır.

Sendikalar ve öteki işçi örgütleri, tüm yurttaşları kapsayacak genel ve tek bir sağlık ve sosyal güvenlik şemsiyesinin açılmasından yanadırlar. Ancak bu kez SSK sisteminin işleyişini, yönetimini, mali denetimini, hizmet üretimini ve hizmet kalitelerini belirleme alanında *ağırlıklı oya sahip olmayı* da birlikte istemektedirler.

İstem bu yönleriyle SSK'da mali, bilimsel, yönetsel anlamda özerk-demokratik bir özyönetimi çağrıştırmaktadır.

Adaletsizlikleri, suistimalleri nedeniyle işçi sınıfının dışladığı, nefret ettiği bir kuruma, bütün maddi varlığı kendilerine ait iken işçilerin *hiçbir zaman söz sahibi olmadıkları*, devlet bürokrasisinin ve üst sınıfların arpalığı haline gelmiş olan SSK'ya *sahip çıkma* tezimiz, kapitalizmin kötülükler denizi ortasında bir iyiniyet adacığı yaratmaya çalışmak biçiminde algılanabilir ve eleştirilebilir. Ancak bu eleştiri çözüme götürmeyen kısır düşüncelerin ve eylemsizliğin yolunu açar, bugünün görevlerini sendikal demokratik düşüncün istemlerini gözden düşürür, örgütlülüğünü bozar, demokrasi güçlerini zayıflatır.

SSK sorununda işçi tavrı yalındır: İşçi sınıfı her taşı ve harcı kendisine ait olan SSK'yı **denetlemek ve yönetmek istiyor.** Bunu, yaşam ve çalışma koşullarını yükseltmek için istiyor. Bir reformlar ve demokratik/sınıfsal haklar alanı olarak SSK'yı bırakmak istemiyor. İçinde çalıştığı ve yaşadığı olumsuzlukları değiştirmek, başlıca üretim gücü olan bedensel ruhsal varlığını tahribeden koşullarını iyileştirmek, özgürleşmek için mücadele veriyor, mücadele alanlarını genişleterek sınıfsal/sosyal hedeflerine ulaşmak için kararlı ve örgütlü bir direniş gösteriyor. ●

KÜLTÜR DİZİNİ

- ☐ OKUNACAK EN BÜYÜK KİTAP İNSANDIR
Rıza Yürükoğlu
- ☐ ALİ ÖZSOY DEDE: GÖRÜŞLERİ VE ŞİİRLERİ
- ☐ MUSAHİBLİK
İsmail Kaygusuz
- ☐ OSMANLIDA KARŞI DÜŞÜNCE ve İDAM EDİLENLER
Rıza Zelyut
- ☐ POSTTAN DOSTA
Ali Haydar Celasun
- ☐ ANADOLU'DA ALEVİLİK
Battal Pehlivan
- ☐ ANADOLU ve BALKANLARDA ALEVİ YERLEŞMESİ
Nejat Birdoğan
- ☐ ALEVİ-BEKTAŞİ FIKRALARI
Battal Pehlivan
- ☐ ALEVİ-SÜNNİ İNANCINDA MEVLANA, YUNUS ve HACI BEKTAŞ GERÇEĞİ
Lütfi Kaleli
- ☐ ALEVİLİKTE CEM
Ali Haydar Celasun
- ☐ PİR SULTAN ABDAL I. Hamur Renkli (Yeni çıktı)
Battal Pehlivan
- ☐ KİMLİĞİNİ HAYKIRAN ALEVİLİK (Yeni çıktı)
Lütfi Kaleli
- ☐ ALEVİLİKTE DAR (Yeni çıktı)
Dr. İsmail Kaygusuz
- ☐ DEĞİRMENİN BENDİNE (Yeni çıktı)
Arif Sağ'la Sohbet

EDEBİYAT DİZİNİ

- ☐ SAVAŞLI YILLAR 1: SON GÖRGÜ CEMİ
İsmail Kaygusuz - Roman
- ☐ İSTANBUL HEMŞERİLERİ (1955)
İsmail Bilen - Roman
- ☐ UMUT ÇİÇEĞİ
Hasan Kıyafet - Öyküler
- ☐ KOMÜNİST İMAM
Hasan Kıyafet - Roman
- ☐ ALİ ALİ (Yeni çıktı)
Hasan Kıyafet - Roman

Alev Yayınları

PIYERLOTİ CAD. 17/4 ÇEMBERLİTAŞ 34400 İSTANBUL
TEL: 516 84 64

SİYASAL

- ☐ MARKSİZMDE İŞÇİ SINIFI KAPSAMI VE TÜRKİYE
Emine Engin
- ☐ METAL İŞKOLUNDA BİRLİK SORUNU VE
TÜRK METAL'DE BİRLİK
Ali Babaishak - Mercan Köklü
- ☐ ROMANYA'DA KARŞI-DEVİRİM
Mercan Köklü
- ☐ FAŞİZM VE BURJUVA DEMOKRASİSİ
R. Yürükoğlu
- ☐ TKP 8. KONGRE BELGELERİ
- ☐ TKP PROGRAM
- ☐ Dr. BEDİR AYDEMİR - YAŞAMI ve GÖRÜŞLERİ
- ☐ SOSYALİZMİN ÇÖZÜLÜŞÜ ÜZERİNE ÜÇ MAKALE
Rıza Yürükoğlu

ŞİİR

- ☐ BENİ AVUÇLARINIZIN İÇİNE YAZIN
Bedir Yoldaşın Anısına - Ozan Öncü - Şiir
- ☐ KIVILCIM YAĞMURU
Abidin Aydın - Şiir
- ☐ BİR DOST BİR DOST YETER BANA
İpek Bayrak - Şiir
- ☐ ÇORUMLU HALK OZANLARI
Hüseyin Çırakman - Antoloji
- ☐ ACILARIN IRMAĞI DİRENCE MEME
Refik Uğur - Şiir

KERVAN'A MATBAA İÇİN ÖZVERİ TAARRUZUNA KATILIN

Yapmak istediğiniz bağışları Yapı Kredi Bankası, Çemberlitaş Şubesi, Genel Ajans 1032357-6 nolu hesaba yatırabilir, ya da Genel Ajans, Piyerloti Caddesi No: 17/4 adresine posta havalesi yapabilirsiniz.

Yaptığınız bağışın (posta veya banka havalesi) makbuz ya da dekontunun bir fotokopisini bize gönderirseniz seviniriz.

Yapılan tüm bağışlar dergimizde yayınlanacaktır.

Genel Ajans

Piyerloti Caddesi 17/4 34400 Çemberlitaş - İstanbul Tel: 516 84 64

Şehir Tiyatroları sanatçısı Çerezcioglu'nun 14 yaşındaki kızı yaşamaya savaşı veriyor.

Yakın dostumuz Mehmet Çerezcioglu'na "Kervan Dergisi" ve okurları olarak elimizden gelen yardımı yapalım.

Burçak, akul lösemi kan kanserine yakalandı. Tedavisi için 1 milyar liraya ihtiyaç var.

Sanat dünyası, Burçak'ı kurtarmak için kampanya başlattı. Şimdiye kadar 150 milyon toplanmış durumda. Burçak'ın hastalığından kurtulması için; yardımlarımızla destek verelim.

Babası ve sanatçı arkadaşları tarafından açılan hesap numarası:
Akbank Şişli Şubesi, Burçak Çerezcioglu, 18573-6/A-001

Dostluklarımızı pekiştirdik

İSMAİL YILDIRIM

Dördüncü Uluslararası 30.Hacı Bektaş Veli'yi Anma Törenleri 16-18 Ağustos tarihleri arasında Hacıbektaş İlçesinde yapıldı. Bu yıl ki törenlerde katılım geçen yıla göre azdı. Bunun çeşitli nedenleri var. En başta Alevi toplumunun istediği, asıl olarak, tarihsel modelde yer almış kurumları etrafında (cemevi, dergah) ve bir ölçüde de dernek-vakıf vb. oluşumlar etrafında örgütlülüğünü bugünün gereksinmelerine cevap verecek oranda henüz sağlayamamış olması nedeniyledir. Böylesi örgütlenmelerin başlatıp devam ettireceği ve denetleyeceği organizasyonlar daha fazla halka mal olur ve o oranda ihtiyacı karşılayıp anlamlı olur kuşkusuz.

Bunun dışında bu yıl ki törenlerde katılım, kısmen Sivas katliamının "ürkütücü", geri çekici etkisinden, kısmen, etkinliklerin hafta-içi günlere denk düşmesi, kısmen de "etkinliklerin iptal edileceği" söylentileri nedeniyle geçen yıldan azdı.

Buna rağmen törenlerde yine de belli bir aktivite-canlılık vardı. Alevilik gündemiyle ilgili olarak toplumun sonuca ulaştırmak istediği bir arayış vardı. Taban, işlerin bir an önce rayına oturtulup, derli toplu bir yapılanmaya sokulmasından yana çabasını bu törenlerde de sürdürdü.

Bu arada bu yıl ki törenlerde biz de çalışmalarımızı aksatmadan sürdürmeye çalıştık. 10 ayrı yerde kurduğumuz kitap, dergi, kaset vb. standlarımızla, sayısı ortalama 25'i bulan sokak satıcılarımızla; imza günleri için yazar, sanatçı ve yöneticileri ağırladığımız, dostluklar kurup pekiştirdiğimiz ana kitap standındaki etkimizle (Standımızda imzacı yazarlar; Reha Çamuroğlu, Ali Haydar Celasun Dede, Lütfi Kaleli, Battal Pehlivan, İlhan Cem Erseven, Hasan Kıyafet, snatçılar; Dertli Divani, Gülşen Altun, Emrah Mahzuni vb..) Panel ve konserler, toplantılar ve cemlerde yer alışımla bu yıl ki törenlerde Kervan'ın etkisi oldukça belirgindi. Sanatçı, yazar, yönetici ve diğer dostların tebrik ve övgüleriyle sık sık karşılaştık.

18 Ağustos'ta **Kervan** temsilcileri olarak Hacı Bektaş-ı Veli Dergahı Postnişini Feyzullah Ulusoy Efendi'yi ziyaret ettik. Kendisine dergimizi, kaset ve kitaplarımızdan bazı örnekleri hediye ettik. Daha önce (15 Ağustos'ta) Veliyettin Ulusoy

Efendi'yi topluca ziyaret edip, yararlı ve güzel sohbetlerde bulunduk. Aynı akşam, Veliyettin Efendi'nin evinde toplanan, Dertli Divani Baba'nın yönettiği, Kısas'lı canların 12 hizmet yürüttüğü Cem'e katıldık. İyi geçen Cemde **Kervan**'cılar 200 kişiyi aşkın bir kalabalık oluşturmaya çalıştılar. Ali Haydar Celasun Dede de oradaydı.

Celasun Dede, standımızda Alev Yayınları'ndan çıkan kitaplarını imzaladı. İzmir Hacı Bektaş-ı Veli Derneği başkanı Selahattin Özel kendisini gezdirdi, ağırladı. Birinci gün düzenlenen panele katılan Ali Haydar Celasun Dede panelde güzel bir konuşma yaptı. İkinci günün paneline de katılan Celasun Dede burada da bir konuşma yaptı.

Bu arada, 15 Ağustos toplantısı çok sayıda katılımı yapıldı. Burada ağırlıklı olarak, demekleşmenin yerine getiremeyeceği görevleri üstlenecek ve finansal sorunları çözmeye bir araç olacak şirketleşme konusu, TV-Radyo, gazete-dergi yayını gibi konular üzerine konuşuldu. Alevi toplumunun örgütlenme yol ve olanaklarını araştırarak 15 kişilik kurula Almanya'daki federasyonu temsilen 3 üye ilave edilmesi konuşulup onaylandı.

Tartışmalar, şirkete, demekleşmenin ve hatta Dergah'ın görevlerine giren birçok işlev yüklenmeye çalışıldığını gösterdi. Bu anlamda ortada bir karmaşa var. **Kervan**'ın dışında kimsenin kafası yeterince açık değil. Böyle olunca, bazı çevreler şirketleşme tartışmasını alttan alta yürüttükleri "Alevi partisi" tartışmalarına zemin hazırlamanın tabanı gibi görüyorlar.

*Bazı çevrelerin
Dergah çevresinde
merkezi örgütlenme
perspektifini
dışlayarak, kurmak
için taban yaratmaya
çalıştıkları "Alevi
partisi", ancak
gericiliğe hizmet eder,
ihanete varır.*

Alevi partisi gericiliktir

Alevi partisi, sık sık belirttiğimiz gibi, Alevi toplumunu mahvetmeye, toplumun öteki demokratik güçlerinden yalıtılmaya yönelik bir provokasyondur. Dergah çevresinde merkezi birliği baltalamanın yoludur. Gericiliktir. Bu gerçek ortada olmasına rağmen, 17 Ağustos'ta sempozyumdan çıkan bir grup aydın, Türkiye ve Avrupa'dan bazı demek ve vakıf yöneticilerinin "Alevi partisi" konusunda yaptıkları *gayriresmi* (!) toplantıyı tesadüfen duyup katıldık.

Böyle bir toplantının, birçok Alevi yönetici ve aydınından gizlenerek yapılmış olması, bizce hoş değildi. Kaldı ki, "bu bir Alevi partisi olmayacak" denilmesine rağmen, toplantı parti kurmakla ilgiliydi. Toplantıda "parti kuralım, artık bizim de bir partimiz olsun" görüşü öne çıkarılmaya çalışıldı. Oysa, Dergah çevresinde merkezi örgütlenme perspektifini dışlayan bir mantıkla, Alevi kitle içinde taban yaratılmaya çalışılan *bu parti*, adı ister Alevi Partisi, isterse Emek Partisi olsun, sonuçta Alevi partisi OLUR! İhanete varır.

Bu toplantıda dile getirilen bazı görüşler ve savunucuları şöyle oldu:

- "Bu parti kurulmalıdır." (Almanya Alevi Birlikleri Federasyonu yöneticisi *Derviş Tur, İçel Semah Kültür Vakfı'ndan bir yönetici*)

- "SHP'ye gözdağı vermek lazım. Olmuyorsa (düzelmeyorsa) bir parti kurmak lazım. Hemen kuralım demiyorum. SHP'nin Eylül kongresi beklenebilir. Belki, bir umut." (Pir Sultan Abdal KTD genel başkanı *Murtaza Demir*)

- "İnsanlarımıza kurulacak partinin duyurusu yapılarak, konu etrafında bir gündem oluşturmaları sağlanmalıdır..." (*İhsan Güvercin-Köln derneği*)

- "Böyle bir parti kurmalıyız..." (Turgut Öker, Hamburg Drn. Bşk.)

Buna karşılık, yanlış gerekçelerle de olsa bazı Alevi aydınları partileşme görüşüne karşı çıktılar: - "Bu parti, kurulursa barajı dahi aşamayabilir. Şirket olabilir, ama parti!.." (*Nejat Birdoğan*).

- "Kurulacak bir Alevi partisinin, bu koşullarda vücut bulup varlık göstereceğine inanmıyorum. Biz ekonomik bir güç istiyorsak bunu kuralım." (*Lütfi Kaleli*)

Parti kurma görüşüne doğru temelde karşı çıkanlar ise şunlardı:

- "Parti kurma fikrine karşıyım ve bu karşı çıkışım *ilkeseldir*." (*Reha Çamuroğlu*)

- "Parti kurmaya çalışmak yanlış, gündem dışıdır. Böyle bir "Alevi" partisi olamaz. Dergah/cem-cemevi/Dede ilişkisi ve gericiliği inkar edilemez..." (*Gülümser Ulus*)

- "Parti kurma fikrine karşıyım..." (*Musa Ağacık-gazeteci*)

- "Biz 15 kişiye birlik oluşturma görevi verdik, parti kurmak için değil. Bununla zaman kaybetmeyelim." (Aşık Veysel derneği-*Gülağ Öz*)

Toplantıda en tutarlı tepkiyi gösteren Reha Çamuroğlu, Dergah tipi örgütlenmelerin önemini anlattı. Ulusoy'lar ile Dedebabalar arasında bir tür uzlaşmaya varılmasının gerekli olduğu görüşünü getirdi.

Öteki gelişmeler

Hacı Bektaş-ı Veli'yi Anma törenlerinde, Dertli Divani Baba'nın iki dinletisi ve bir ortak programı, çok sayıda izleyici tarafından ilgiyle izlendi ve çok beğenildi.

Bu arada, Almanya'da yayınlanmakta olan *Gerçek İlim* Dergisi redaksiyonundan Bobingen Derneği başkanı yazar ve bestekar Aşık Sefa ile tanıştık. Kendisini Aleviliğe adanmış Sefa can, görüşlerimizi genellikle doğru buluyor ve Aleviliğin yanısıra demokrasi savaşımıyla bağlı olan diğer kesimlerin, özellikle işçi sınıfının sorunlarını **Kervan**'da işlememizden duyduğu memnuniyeti dile

getirdi.

Almanya Alevi Birlikleri Federasyonu eski başkanı İsmail Elçioğlu ise, bir yoldaşımızın yanına gelerek "Yürükoğlu dergide neden beni suçladı, bunları aramızda da konuşabiliriz" gibi konuştu. Yoldaşımız ise kendisine "ama önce siz yazdınız, Rıza Yürükoğlu da cevap verdi" yanıtını verdi. Daha kısa bir süre önce **Kervan**'a ağır iftirallarda bulunan, bunları kanıtlamaya çağırdığımız ve çağrımıza bir türlü yanıt alamadığımız Elçioğlu'nun parasını karşılırsanız Londra'ya gelip tartışabilirim" şeklindeki konuşması ilginçti.

Törenler boyunca *Cem* dergisinin etkinliği çok zayıftı. Arasıra Süleyman Cem'i gördük... Yine de, Alevi toplumunda prestij yitirenler arasında sosyal demokratlar baştaydı. SHP lideri İnönü, törenlerin açılışında yaptığı konuşma sırasında, yuhalandı, ısıldı. Hacıbektaş'a bir grup parlamenter ve seçim otobüsü ile gelen Deniz Baykal'a ise söz verilmedi. Baykal bunun üzerine "korsan" gösteri yapmaya çalıştı.

Hacıbektaş'ta *Mücadele, Özgürlük Dünyası, Kurtuluş*, vb. "solcu"lar da kitap/dergi standı açtılar. Arasıra standları başında slogan atan bu grup, Alevi kültürüne uymayan davranışlarıyla "aykırı"lıklarını esirgemediler.

Çeşitli örgütlenme ve eşgüdüm eksikliklerimizin varlığına, denteimin zayıflığına ve çalışmaların akışında düzenliliğin bozukluğuna rağmen Hacıbektaş'ı Anma Törenleri **Kervan** açısından başarılı oldu. ●

Pirimizin Dergah'ına yüz sürdük

TAYFUN HÜSEYİN

Ağustosun onbeşinde, sabahın erken saatinde Dergah'ın üzerine doğan güneş, Dergah kapısı üstündeki şu karanlık yazıyı ısıtıyordu: "T.C. Kültür Bakanlığı Hacı Bektaş Veli Müzesi". Sanmasınlar ki, laikliği sahte olan devletin bu elçabukluğunu yutuyoruz. Orası, devlet ne yaparsa yapsın, ne derse desin, Anadolu'da yaşayan 22 milyon Alevi-Bektaşî'nin merkezi, *Hacı Bektaş Veli Dergahı*'dır.

Bizler Dergah'ımızı hiçbir zaman bir müzeyi ziyaret eder gibi ziyaret etmedik, etmeyeceğiz de. O uyduruk yazıyı oradan kaldırıp, vicdanlarda yaşayan hayatta olan Dergah'ımızı yasalarda da Dergah yapmak, tüm Alevi-Bektaşî toplumunun en acil görevlerindendir.

Uyduruk "müze" yazısını ikiyüzlü sahipleriyle başbaşa bırakıp,

bize dönelim. Törenlerin başlamasından çok önce ilçeye gelen toplumumuz sokakları doldurmuştu. Boş olan her yere kurdukları çadırları, cadde kenarına kurulmuş müzik yayını yapan kaset standları... ilçeyi değiştirmiş, Hacıbektaş bambaşka bir Hacıbektaş olmuştu.

Otobüslerimizden indikten sonra hemen Dergah'a girdik. Anadolu'nun her yerinden gelmiş insanlarımızdan kimisi ağlayarak, kimisi sevinçli, çoluk-çocuk, yaşlı-geç, herkes Pir'inin Dergahına yüz sürüyor, kimimiz de bugünkü durumumuzu, yarınımızı ve görevlerimizi Pir huzurunda, vicdanımızda ve bilincimizde muhasebe ediyorduk.

Dergi satış ekiplerimiz, kitap-kaset-dergi standlarımız hazır, görevlerine başlamıştı. Bir kez daha umuda, aydınlığa uyanan Hacıbektaş'ın uygun her köşesin-

de bir stand kurarak, ellerimizde **Kervan**'ı yüksekte tutarak, "Pir Dergahı'nda birlik, merkezi birlik, Hacı Bektaş Veli evlatlarından Veliyettin Efendi'nin görüşlerini okuyun" diye bağırarak çarşının tümünde **Kervan** satıyorduk.

Dün yazdıklarımız bugün Hacıbektaş'ta fikir olmaktan çıkıp gerçek oluyordu, eylem oluyordu. Belediye zabıtalrı "biz **Kervan**'a bir yer vermiştik stand için, ama, her köşebaşında **Kervan** var. Ne oluyoruz, burası merkez **Kervan**'sa diğerleri ne **Kervan**?" diyerek şaşkınlıklarını dile getiriyorlardı.

Canlarımızın büyük gayret ve inançla dört elle sarıldıkları yolu sürmenin getirdiği mutluluk bizleri kelimelerle anlatamayacağımız boyutta mutlu ederken, bu mutluluğu ve sevinci yaşayanlar elbette ki yalnızca **Kervan**'cılar değildi. Tanıdıklarımız, dostlarımız ve diğer canlar "**Kervan**'ımıza da ancak bu yakıştırdı", "çok iyi örgütlenmişsiniz, çok sevindik, her zaman böyle olalım", "her yerde varsınız, helal olsun..." sözleriyle sevinçlerini belli ediyorlardı. Bu, doğrudur, yolun sürmenin, eyvallah diyebilmenin ve emek koymanın sonucu değilse neydi?

Böyle gidelim, derinleşerek genişleyerek gidelim. "Biz evimizi bir çeki düzene sokalım, eksikimizi, gediğimizi kapatalım. Hiçbir koşul altında birbirimizin eksikğini tamamlamaktan geri durmayalım. Yoldaşlık, yoldaşlık..."

Pir Evi'ni ziyaret

Bir grup canla Veliyettin Efendi'mizi ziyarette gittik. İlk gidenlerimizin heyecanla birlikte sevinçleri de dışa vuruyordu. Orada gördüklerimiz bizi çarpıttı. O edep-erkan, o terbiye, ortama hakim o psikoloji ve o düzey... Erdemin göstergeleri... Kendisinin şu sözleri kulağıma girdi: "Halkın vereceği karara uyarız. Halk en doğru kararı verir."

Hacıbektaş'ta iki ceme katıldık. İlk cem Pir Evi'nde yapıldı. Derli Divani Baba'mızın yürüttüğü cemde Veliyettin Efendi'miz de bulundu. İnsanların salona sığmayıp, bahçeye de taşıdığı cemde büyük çoğunluk **Kervan** otobüsleriyle gelen canlarla Kısas'lı canlardı. Bu cemde çok şey öğrendik... İkinci cem Beştaş'ta Cemevi'nin bahçesinde yapıldı. Kalabalık tıklım tıklım bahçeyi doldurmuştu. Cemi düzenleyen canların isteği üzerine oraya **Ker-**

van'ın ses sistemini kurarak hizmette bulunduk.

Cemde edep-erkan olunur, duvazlar birlikte söylenir, dizlere birlikte vurulur, İmam'ların Veli'lerin adları geçtiğinde eller birlikte kalp ile dudak arasında gider gelir. İnsana birlikte secde

edilir... Tüm bunların içinden geçip "İnsan" a birlikte gidilir. İnsana gitmeye eyvallah!.. İnsana giden yolumuzda emek koyana, baş koyana, öz koyana ve bunlarla birlikte "murada ermek sabır işidir" diyenlere ne mutlu.

Paneller, konserler ve diğer etkinlikler

Yapılan iki panelde, bugün Alevi-Bektaşî toplumunun en acil gereksinimi olan "Dergah'ta birlik" dışında birçok şey konuşuldu, tartışıldı. Alevi partisi tartışmaları da sorular-yanıtlar arasına girdi.

Konserlere katılım büyüktü. Sanatçılarımız toplumumuza müzik sunarken, kimi sanatçılarımız da kısaca konuştular. Sanatçımız A.Sağ şöyle diyordu, "bundan önce bana vuranlara seslenmedim. Ama bundan sonra bana bir vurana ben iki vuracağım. İsterse-niz siz de benimle beraber vuralırsınız".

Sivas katliamını konu alan slayt gösterisi ve Şeyh Bedreddin tiyatrosu da programı zenginleştiren öğelerdi.

Bu arada, ne için orada olduklarını bilemeyiz ama, Alevi-Bektaşîliği "din" diyerek küçümseyen, halkla ilgisi kalmamış "sol"cular da, yayın standlarıyla Hacıbektaş'taydılar. Uza-ydan gelmiş gibiydiler.

Standlarımıza ziyaret

Merkezi **Kervan** standı, toplumumuzun ilgisi-nin odak noktası olmasının yanında, yazar ve sanatçılarımıza da ev sahipliği yaptı. Her gün kitap ve kaset imzası için masamızda bulunan yazar ve sanatçılarımızla birlikte olmak bizleri sevindirdi.

Sonuç olarak, Hacı Bektaş-ı Veli'yi Anma Törenleri'nde, çeşitli eksiklerimize rağmen, yolumuza yaraşır bir çalışma gösterdik, mutluyuz.

"Hazırlanıyoruz 'son kanlı kavgaya' demiyorum, 'örgütlenme, dernekleşme, bilgilendirme, dergilenme, kitaplanma, kasetlenme, insanlarla tanışma, onları sevmek, onların dertlerini dert edinme, onlara amaçlarımızı anlatma' diyorum. Komünistler, gerçek komünistler, dünyanın en hümanist, en insancıl insanlarıdır." (Rıza Yürükoğlu, *Üç Makale*)

Birlik olacağız, iri olacağız, diri olacağız ve haklı davayı daha da yükselteceğiz. ●

AŞIK NESİMİ'NİN SON ŞİİRLERİ

Sivas'ta şeriatçı ve faşistlerce şehit edilen *Aşık Nesim Çimen*'imizin ölümünden kısa bir süre önce yazdığı iki şiiri yayınlarken, şehit sanatçının oğlu *Mazlum Çimen*'e teşekkür ederiz

GEL HA GEL

Ayrılık hasreti acı ölümünden
Gözlerim yolunda kaldı gel ha gel
Nasip olsa öpsem iki elinden
Gözlerim yolunda kaldı gel ha gel

Hasretin acısı yakıyor beni
Acı çekiyom çok özledim seni
Tez gel ey cenanım şad eyle beni

Tahammül bitti geçmiyor zaman
Yolunu gözlüyom ey yüce mehman
Kanatlan uç da gel şu anda hemen

Otobüsün uça olsa bir uçak
Bekliyom sevgilim açmışım kucak
Tez gel de gör beni şu halime bak

Sensiz asla uyku girmez gözüme
Yanıyorum bir kor düşmüş özüme
Nesimi derdini döktü sazına
Gözlerim yolunda kaldı gel ha gel

26 Haziran 1993

PİR SULTAN

Bir er yatar Sivas Banaz köyünde
Pirimizsin sana geldik Pir Sultan
Nesli Ehli Beyt Ali soyundan
Pirimizsin sana geldik Pir Sultan

Mansur gibi hak yolunda kesildin
Serini verdin halkın için asıldın
Hırkan darda kaldı kendin sır oldun
Pirimizsin sana geldik Pir Sultan

Yedi yolda yedi cana göründün
Hak ile hak olup hakka yöründün
Şah dedin de Şah-ı Merdan'dı Pirin
Pirimizsin sana geldik Pir Sultan

Senin vasfın asla sığmaz kaleme
Ünün yayılmıştır bütün aleme
Ali gibi karşı durdun zalime
Pirimizsin sana geldik Pir Sultan

Şeyh Muhiddin gibi tutuldun taş
Lanet olsun ona, o Hıdır Paşa
İkrarbendiz sana dönmeyiz haşa
Pirimizsin sana geldik Pir Sultan

Nesimi her zaman tutkundur sana
Nasip oldu geldik durduk divana
Niyazım var benim Pir ayağına
Pirimizsin sana geldik Pir Sultan

16 Haziran 1993

Onurlu isen kanıtla

Devlet/diyanet yanlısı *Cem* dergisiyle yakın bağıyla tanınan, "Alevi partisi" kurmaya çalışan Derviş Hoca'nın ekibinden, eski ABF başkanı *İsmail Elçioğlu*, *Aydınlık*'a röportaj vermiş. Röportajın bir bölümü şöyle:

"Aleviliğin mezhep olarak görülmesinin doğurduğu geriliklerin, politika alanında Alevilerin kullanılmasına yol açtığını da belirten Elçioğlu, "Anadolu Aleviliğinin haksızlığa karşı mücadele bilincini değil de, mezhep bilincini örgütlenme aracı olarak taşımak da kullanımanın temelini oluşturuyor. O halde yapılması gereken Anadolu Aleviliğinin mücadelecili geleneğini günümüz ihtiyaçlarıyla birleştirecek *politik örgütlenmeye* gitmektir. Bu noktada siyasi çıkar peşinde olanlarla araya kalın çizgiler çekmeliyiz" dedi.

"Elçioğlu, Alevi örgütlenmesini siyasi partiler ile pazarlık aracı olarak görmemek gerektiğini vurgulayarak, "Aleviliğin geride kalmış ve günümüz ihtiyaçlarına cevap vermeyen müesseselerini dönüşüme uğratmalıyız. Kısacası mezhep tartışması değil, dönüşüş tartışması yapmalıyız. Burada Alevi aydınlarına çok iş düşmekte. Sol, devrimci güçler, Aleviliğin laik ve demokratik bir kuvvet olduğunu derinlemesine anlamalıdır. Örneğin R.Yürükoğlu gibi siyasi programı iflas etmiş 'Marksist'lerin, Aleviliği

yeni bir piyasa gibi görmesi, en az SHP'nin 'Alevi oyları ile kaç milletvekili çıkarırım' anlayışı kadar yanlış" diye konuştu." (*Aydınlık*, 28 Ağustos 1993)

Röportajın bir yerinde sanki kendisi Alevi partisine karşıymış havasını verdimeye çalışan Elçioğlu'nun söylediklerinin üç ana fikri var: 1. Açıkça adını veremediği Dergah'a, "mezhep bilinci" yayan "geride kalmış bir müesseye" sözleriyle, korkakça karşı çıkıyor ve onu Alevilerin "kullanılmasının temeli" gibi gösteriyor. 2. Yerine bir "politik örgütlenme" (çaktırmadan Alevi partisi) öneriyor. 3. Bunun önünde engel olarak gördüğü Rıza Yürükoğlu ve *Kervan*'la Alevi toplumu arasına "kalın bir çizgi" çekmek için de, iftira ve yalan yöntemine başvuruyor. Alevi-Bektaşî toplumunun en acil sorunlarına duru, net, doğru görüşleriyle ışık tutan yazarımız Rıza Yürükoğlu'nun "Aleviliği bir piyasa olarak gördüğünü" iddia ediyor.

Daha dün, Hacıbektaş'da yoldaşlarımızın yanında, işi pişkinliğe vurarak "Yürükoğlu dergide neden beni suçladı, bunları aramızda da konuşabilirdik, yol

paramı karşılırsanız Londra'ya gelebilirim, tartışabiliriz" diyen Elçioğlu, bu son tutumuyla, bize (ve tabii ki Alevi toplumuna) karşı ne ikiyüzlü ve yalancı olduğunu bir kez daha göstermiştir.

İsmail Elçioğlu! Bu yılın başlarında, bize attığın iftiraları kanıtlaman ve ayıbını temizlemen için sana fırsat tanıdık, çağrı yaptık. Sesini çıkarmadın. Ardından Rıza Yürükoğlu, dergimizin Haziran 1993 sayısında senin iddialarını yanıtlarken "onurlu bir insansan iddianı kanıtlayacaksın" dedi. Senden yine "gık" çıkmadı. Ama perde gerisinde iftira atmayı vb. sürdürdün.

Elçioğlu! Köstebek organların redaktörlerine ısmarlama yazdırdığın güzel sözler, ayıplarını örtbas edemez. Ne söylediklerini, ne de yazdıklarını unutmamak. Tüm Alevi toplumu önünde seni, hakkımızdaki kişisel ve toplu iddialarını kanıtlamaya **TEKRAR ÇAĞIRIYORUZ**. Tabii, onurlu bir insan isen! Sana konuyu hatırlatsın diye de Rıza Yürükoğlu'nun yazısını (dergah konusunu işleyen değişik bölümlünü çıkararak) bir kez daha yayınıyoruz.

KERVAN

"UMARIM Kİ DERGAH GİRE KALBİNE"

Almanya Alevi Birlikleri Federasyonu başkanı *İsmail Elçioğlu*, çeşitli Alevi kuruluşlarının 22-28 Mart'ta Ankara'da yaptığı toplantıda, bize attığı iftiralara yeni bir dizi daha ekledi... Elçioğlu, *Gönüllerin Sesinde* yayınlanan konuşmasında, söyleten utansın, hak-kırmızda tam 4 büyük yalan söylüyor:

1. "Siyasal amaçlarımıza varabilmek için Aleviliği basamak olarak kullanmak" istiyorduk. ("İsmi Rıza'ya çeviren Yürükoğlu" diyerek de bu iddiasını desteklemeye çalışıyor.)

2. "Aleviler, Alevi olmak istiyorlarsa Hacı Bektaş Veli'ye gitsinler. Yalnız Hacı Bektaş Dergahı'nda kendilerine verilecek belge ile Alevi olurlar" diyorlardı.

3. "Cemlerimizde özel insanlar kiralıyor"muş.

4. "Cemlerinde özel kiraladığı insanlarla beraber bir fikri (dergah çevresinde bütünleşme fikrini-R.Y.) **duvaz-ı imamların içerisine sokarak** yaymaya çalışıyor"muş. (abç)

RIZA YÜRÜKOĞLU

"İsmi Rıza'ya Çeviren Yürükoğlu"

Önce bununla başlayalım. Evet, son altı aydır, yani Avustralya gezisiyle birlikte Rıza adını kullanıyorum. Bunun nedenini, kendi yoldaşlarım başta olmak üzere, çok dostlar sordular, anlatmadım. Bana özel bir konu gibi hissettim. Ama şimdi yeri geldi, anlatayım.

R.Yürükoğlu benim yazar adım. Asıl adım İsmail Nihat Akseymen. R.Yürükoğlu adını seçerken bu "R"nin ne olacağını hiç düşünmemiştim. Uzun yıllar "R" olarak gitti. Bu arada kimisi Relha, kimisi Ruhi, kimisi Rüştü dedi. Sonunda Rüştü adı genelleşti.

1992 Kasım'ında, Avustralya'ya, Elçioğlu'nun yönettiği federasyonun denetleme kurulu üyesi, *Cem* dergisinden Süleyman Cem'in yeğeni, dolayısıyla azıllı Dergah karşıtı Ahmet Kömürcü ile birlikte 3 haftalığıma, 3 şehirde

konferanslar vermeye gittik. Bu insanın hiçbir tutumunu ya da düşüncesini onaylamadım ama sözümü olabildiğince yalnız söylemeye, onu toplum önünde küçük düşürmemeye çalıştım. Aşağıda anlatacağım olay ise tümüyle ses bantlarında kayıtlıdır.

Bir gece bir evde tüm canlar, bacılar toplanmış muhabbet ediyoruz. Konuşmalar döndü dolaştı Dergah konusuna geldi. Ben düşüncelerimi söyledim, meclisten sevinçli bir kabul gördü. O zaman Ahmet Kömürcü bu konuda konuşmadı ama söz ald, uzun uzun konuştuğundan sonra, doğrudan beni hedef alarak, "Alevi anababadan gelmeyen aranıza sokmayım, dost da gözükse, sizden yana da gözükse dost değil düşmandır, aramızda yeri yoktur" dedi. Ortalık birden buza kesti... Ama Dede sıfatıyla konuşan kişiye saygısızlık olmaz. Araya başka konular girdi, sohbet devam etti.

Aramızda ya Çorum'lu ya Yugoslavya'dan gelmiş (şimdi hatırlayamıyorum) 70 yaşlarında, pos bıyıklı, bilge bir can var.

Süren sohbetin bir yerinde bana dönerek, "bu R nedir" diye sordu. Ben de yukarıda yazdıklarımı söyledim ve "şimdilerde genellikle Rüştü diyorlar" dedim. O, "yok" dedi, "olmaz, seni tanıdıktan sonra düşündüm, bu R Rıza'dır, senin adın Rıza'dır." Odada temiz bir rüzgar esti, tüm canlar istemedikleri bir yükü taşımaktan kurtulmuşçasına soluk aldılar. "Baba erenler, bu ada beni layık görmüşsen başım üstüne." Orada söz verdim, bundan sonra adım, ne Nihat'tır, ne Rüştü'dür, Rıza'dır.

Bu kendi küçük, anlamı büyük olayı ömrüm boyunca unutmaya-çağım, bugüne dek aldığım en güzel, en değerli armağan oldu. Verilen dersin inceliğine bakın. İşte, özüne sadık Aleviler böyle bir ummandır.

Siyasal Amaçlara Alet Etmek

Elçioğlu, bizleri, Aleviliği siyasal amaçlarımıza alet etmekle suçluyor. Bu suçlama kanıt ister. Şimdi ona düşen görev bunu kanıtlamasıdır. Bekliyoruz.

Biz, Alevilik paylaşımcıdır, ortakçıdır, emekten yanadır, kula kullağa karşıdır, ırk-dil-din ayrımlarına karşıdır, demokrattır, özgürlükçüdür, devrimcidir ve toplumdur diyoruz. Alevi-Bektaşî düşüncesinin bu özelliklerini söylemek mi, yoksa Elçioğlu çizgisinin yaptığı gibi, söylemek mi Aleviliği siyasal amaçlara alet etmektir? Söylememek siyasal amaca alet etmektir, hem de bu bozuk düzenden yana siyasete alet etmektir.

Asıl olarak *Cem* - İzzettin Doğan - Elçioğlu - Derviş Tur çizgisi Alevi-Bektaşî toplumunu siyasete, hem de düzenden devletten yana, tuzu kurulardan yana siyasete alet etmeye çalışmaktadır. Bunun için Alevi toplumunu bölmeye çalışmaktadır.

Bunun için Alevi-Bektaşî toplumunun tarihsel merkezi **Dergah**'ı, tarihsel lideri postta oturan mürşidi yok saymaya çalışmaktadır. Bunun için tüm olanaklarını seferber ederek, kendilerinin başı çekeceği bir düzmece "kurultay" toplamaya çalışmaktadır. Bunun için bir inanç birliği olan Aleviliğin kendi doğasına uygun birliği daha oluşmadan, dün yarı-faşist MDP'yi kuranlar bugün "Alevi partisi" kurmak için yapıp tutuşmaktadır. Bunun için bir yanda Diyanet'in kaldırılması istemlerinin altına imza koyarken, öte yanda hiç sıkılmadan onunla uzlaşma yolları aramaktadır. Bunun için **Milli Görüşçülerle** ikide bir görüş alışverişi yapmaktadır.

İşte bunlar Alevi-Bektaşî toplumunu siyasete alet etmektir, hem de siyasetin en düşüğüne, en çirkinine alet etmektir. Bu gerçeği hiçbir laf kalabalığı gizleyemez.

"Alevi Olmak İçin Dergah'tan İcazet Almak Gerekir"

Elçioğlu'nun söylediğine göre biz,

"Aleviler, Alevi olmak istiyorlarsa Hacı Bektaş Veli'ye gitsinler. Yalnız Hacı Bektaş Dergahı'nda kendilerine verilecek belge ile Alevi olurlar" diyorlardı. Bu yaşına kadar, herkes gibi ben de çok şey gördüm ama yalanın böylesini görmemişim!

Yirmiiki milyon Alevinin sıraya girip Dergah'tan icazet almasını düşünebiliyor musunuz? Herşey bir yana, harcanacak kağıda orman dayanmaz!

Bizim söylediğimiz şudur: Eskiden Aleviliğin merkezi bir örgütlenmesi vardı. Hacı Bektaş-ı Veli tüm erenlerin seçilmesiyle 366 ardasını değişik bölgelerde görevlendirmiş ve "yolu üç günlük olan üç, beş günlük olan beş yılda bir hüccetini yenileyecektir" demişti. Bu buyruğa göre dedeler gelip Hacı Bektaş-ı Veli Dergahı post-nişininden icazet alırlardı. Tekke ve Zaviyeler yasasının çıkmasıyla birlikte bu bağ koptu. Kopmaya-bilirmiş ama talibin olanaklarını istediğince kullanmak kimi kolların işine gelmiş. Oysa doğrusu, ülke çapında gerçekten güçlü örgütlenme yaratmanın **tek yolu** odur. Talip üstüne çıkan tüm Dede ve Baba'ların aynı dilden konuşmasını sağlayabilmenin de tek yolu odur. Tüm Dede ve Babalar (Aleviler değil) belli aralarla Dergah'tan **icazet** almalıdır. İcazet almak için belli bir eğitimden ve sorulmadan geçmelidir.

Biz, şu son yıllarda Dedeleri ve Dedelik kurumunu ilk savunandanız. Her zaman da savunuruz. Ama neye ve kime karşı savunuruz? Düzene ve ham ervaha karşı savunuruz. Dergaha karşı değil! Dergah, Aleviliğin camıdır. Şu bu "mülhaza" ile Dergah'tan uzak duran Dedeler büyük bir yanlış içindedirler. Bu tutum en başta kendilerine zarar vermiştir, vermektedir. Son 70 yılda Dedeli gerilemesinin altında yatan en önemli nedenlerden birisidir bu.

İşte bizim söylediğimiz bunlardır.

Şimdi, tüm Alevi-Bektaşî toplumunun önünde Elçioğlu'na şunu söylüyorum: **ELİNE BELİNE DİLİNE İKRARINI TUTAN BİR ALEVİ İSEN YUKARDAKİ İDDİANI KANITLAYACAKSIN!** Onurlu bir insansan kanıtlayacaksın!

Herhangi bir yazımdan ya da konuşmamdan bu söylediğine kanıt getirebilirsen ben onursuz bir insanımdır. Söz veriyorum, kendimi "emekliye" ayırıyorum.

Cemlerde Özel Kiraladığımız İnsanlar

Elçioğlu böyle diyor, "cemlerde özel kiraladığımız insanlar"dan söz ediyor.

Biz bu yıl cem yapmaya başladık ve cemlerimizi Divani Baba yürüttü. Divani Baba'yı tanıma şansını bulmuş olanlar bilirler ki, bu insan, hizmeti karşılığında ne bir kuruş alır, ne bir "hediye" kabul eder. Almanya'da iki şehir arasına uçak masrafı çıkartan, en

Her Alevinin gönül evinde Hacı Bektaş-ı Veli yaşamaktadır

az da 2000 mark isteyenlerden değildir. Dedesi de, babası da kendi gibi aşık olan ve kendi gibi Dergah'ından aldığı icazetiyle Babalık yapan böyle bir insanın kiralandığını söylemek, bize değil ona hakarettir.

Ancak, bizde bir söz vardır, "kişiyi nasıl bilirsin, kendin gibi!"

Düvaz-ı İmamlara Dergah fikrini sokma

Elçioğlu, bizim için, "cemlerinde özel kiraladığı insanlarla beraber bu fikri (dergah çevresinde bütünleşme fikrini - R.Y.) **düvaz-ı imamların içerisine sokarak** yaymaya çalışıyor" diyor.

Yazının sonlarına geldim, usandım, "kanıtla, kanıtlayamazsan..." yollu yazacak hırsım kalmadı. Bunlar, Aleviliğin güzelliklerini kendi çirkin yüzlerine maske diye geçiren çarıkçılar. Bunlar düşkün. Yoldan değil, insanlıktan düşkün.

Elçioğlu ya da onun bir tanıdığı hangi cemimizde bulunmuş da düvazları bozduğumuzu iddia edebiliyor?

Elçioğlu'nun kendini bilmezliğine Alevi ozanlarından birkaç örnekle yanıt vererek, "Dergah" kavramının Alevi düşüncesinde HER ZAMAN merkezi bir yer tuttuğunu göstermek daha yararlı olur. Tarihte ozanlarımız Dergah fikrini değişlerinde, düvazlarında özellikle işlediler, çünkü *Aleviliğin canı Dergah'tı*. Bugün de öyledir. Ve de, Aleviliği tarihinden, özünden koparmaya çabala-yan, onu devlete, Diyanet'e, dine çekmek isteyen hain ve sinsi güçlere, ancak Hacı Bektaş-ı Veli Dergahı çevresinde, Dergah'ı merkez bilen bir örgütlenmeyle karşı durulabilir.

(...)

Sözün kısası, sen ne terbiyenle, ne bilginle, ne siyasetinle Aleviliğe yakışmıyorsun Elçioğlu! Bunları sana özel de söylemiyorum. Kime, hangi konuya kim nasıl saldıracak diye oturup işbölümü yaptığınız o küçük gurubunuzun, "mutfak kabinenizin" tümüne söylüyorum. Sen son zamanlarda çok sık çamlar devirdin, onun için herhalde bir süre "geri hizmet" e alınırsın. Sizin çalışma yönteminiz böyle. Hani Derviş Tur Hoca gitti, sen geldin ya, işte öyle birşey!

"Eline beline diline" Alevinin ikrarı değil mi? Diline sahip olacak, yani yalan söylemeyecek! Bak, ikrarını bozan kişi için *Divani Baba* bir deyişinde ne diyor:

Her olur olmaza hal beyan etme
Kul isen ahvalın Hakka ayandır
Sakin ol gel kimseye gel ziyan etme
Çünkü her gördüğün sen gibi bir candır

Bir çıkışın vardır bir de inişin
Sırrı sır eylemek kamilin işi
İkrarına sadık olmayan kişi
Şeklen insan ama manen hayvandır

Saygılarımla Elçioğlu! ●

Hacı Bektaş Veli'nin kim olduğunu ve kime hizmet ettiğinin bilinmediğini öne süren Çorum Milletvekili Cemal Şahin, Hacı Bektaş Veli'nin kimliğini ve kime hizmet ettiğini, oylarını alarak bugünkü mevkiine getiren Çorum'daki Alevi-Bektaşilere sormalıydı...

Hacı Bektaş Veli'ye gönülden bağlı yirmi milyon Alevi-Bektaşî'nin verdiği vergilerle *hacca giden* Cemal Şahin, Hacı Bektaş Veli'nin hacca gidip gitmediğini, Alevi olup olmadığını bu yirmi milyondan sormalıydı...

Bu yirmi milyon Alevi-Bektaşî'den aldığı cevap yine kendini tatmin etmezse, sempati duyduğu siyasi partilerden Osmanlı tarihini sorsaydı, çok daha fazla gerçeğe yaklaşırdı. Belki ona Kalender Çelebi'yi anlatan biri çıkardı.

Cemal Şahin, Hacı Bektaş Veli'nin insanoğlunun yaşantısına ve insanlık anlayışına yön vermedeki izinin, canlılığını sürdürmedeki etkinliğinin, çağdaşı düşünürlerle ölçülmeyecek bir düzeyde olduğunu belki kavrayabilirdi...

Alevi-Bektaşî toplumunda inanç, ahlak, sosyal yaşantının O'nun devrindeki saflığını ve sağlığını korumakta olduğunu

Hacı Bektaş-ı Veli evladı
Veliyettin Ulusoy
Efendi'nin, Çorum milletvekili Cemal Şahin'in *Aydınlık* gazetesinde yayınlanan Alevi-Bektaşî düşmanı demecine karşılık gönderdiği, ancak bu gazetenin 15 Ağustos tarihli sayısında birkaç cümle olarak yayınlanan cevabi mektubunun tam metnini, kendisinin izniyle yayınlıyoruz. Başlığı biz koyduk.

belki öğrenebilirdi...

Cemal Şahin, Hacı Bektaş Veli'nin sanki her evin içinde, her toplantının arasında nefes alıncasına yaşamakta olduğunu belki hissedebilirdi...

Hacı Bektaş Veli düşüncesinin, Aleviliğin temel kuramlarının hamasiyle korunduğunun, özel ve sosyal yaşantıda, kişiyi dar kalıplardan kurtararak, daha hoşgörülü bir düşünce özgürlüğü-

ne kavuşturduğunu belki anlayabilirdi...

Ve nihayet, bu inancın temelinin Hz.Ali ve Hacı Bektaş Veli'nin değeri ölçülmez kişiliklerine bağlı olması, Hacı Bektaş Veli'nin Hz.Ali soyuna bağlı olduğu inancı, hatta "isim değiştirmiş Hz.Ali" olduğuna olan itikat ve inanç, temelde birbirinden farklı olmayan Alevilik ve Bektaşiliği ayrılmaz bir şekilde birleştirdiğinin farkına varabilirdi...

Alevilerin ikiyüzlülüğünü iddia ederken, kendisinin halen

mensup olduğu siyasi parti görüşünün zıddı olan RP'ye göz kırparak ikiyüzlülüğün ne anlama geldiğini anlayabilirdi...

Seni senden soran oldu mu hiç, Cemal Şahin?

Hararet nardadır sacda değildir
Keramet baştır tacda değildir
Her ne arar isen kendinde ara
Kudüs'te Mekke'de Hac'da değildir
Hünkar Hacı Bektaş Veli

"Her ne ararsan
kendinde ara,
Kudüs'te
Mekke'de Hac'da
değildir"

Bir Şii köstebeği

MUZAFFER ALADAĞ

Geçenlerde Suudi Arabistan'ın milletvekillerine tanıdığı kontenjandan Hac'ca giden SHP Çorum milletvekili Cemal Şahin, daha paçasındaki Arabistan kumlarını silkelemeden *Aydınlık* gazetesine verdiği demeçle, Alevi-Bektaşî toplumunun kalbine bıçak saplayanlar arasında olduğunu ilan etti.

Hacı Cemal, demecinde Alevi-Bektaşî toplumuna, bu toplumun canı gibi sevdiği Hacı Bektaş-ı Veli'ye şu sözlerle saldırıyor:

"Hacı Bektaş Veli Alevi miydi? Anadolu halkına yüzyıllardır gerçek bilgiler mi sunuldu? Hangi kaynağa dayanarak bu konuda gerçeği öğreneceğiz? Hacı Bektaş Veli'nin hacca gitmediği söyleniyor. Bu durumda hacı ünvanı mı sahte? Hacı ünvanını atarsak, o zaman Veli ünvanı ne olacak? Hacı Bektaş Veli'nin ne olduğu, nereden geldiği, kime hizmet ettiği belli değildir, Hacı Bektaş Veli'yi bu şekilde tapınak yapan, geri

kalmış Alevilerdir. Kendisi sıradan biri olmakla birlikte Osmanlı'yla iyi diyalog kuran, Alevileri sömüren, Osmanlı adına halktan vergi toplayan, Osmanlı'nın yamaklığını yapan bir kişidir."

Hacı Cemal'in söyledikleri yalana dayalı, *Alevi-Bektaşî düşmanı propagandadır*. Saldırısının özelliği görüşlerinin yeniliğinde değil sinsiliğindedir. Hacı Bektaş-ı Veli'ye saldırı sanki Alevi toplumunun içinden geliyormuş gibi bir izlenim uyandırma çabasındadır. Alevi-Bektaşî toplumu böyle bir sahtekarlığı yutmayacağı gibi, şimdi de Hacı Cemal'ler eliyle yürütülen provokasyonu elinin tersiyle itecektir.

Hacı Bektaş-ı Veli'nin kimliği bellidir. Horasan'dan gelmiştir. Babailer ayaklanmasının yenilmesinin ardından Anadolu'nun Alevi Türkmen, Zaza, vb. boylarını irşad etmiş, bugünkü Anadolu Aleviliğinin temel görüşlerini ortaya koymuştur. Adı belki

Horasan dolaylarında kullanılan "Hâce"ydi, belki de Celasun Dede'nin savunduğu gibi, halk, Bektaş'ın önüne "Hacım" takısını taktı. Ama Sünni olmadığı, "hacı" olmasının da çok uzak bir olasılık olduğu açıktır. Hacı Bektaş'ın "Veli"liği, onun Alevi-Bektaşî inancının 12 İmamlardan sonraki en ulu kişisi olmasıyla, halktaki inanca göre de "kerametleri" ile bağlıdır. Hacı Bektaş-ı Veli Osmanlı kurulmadan öldüğüne göre Osmanlı'ya hizmet vermiş olamaz. Bu bir yana, 13.yüzyılın en büyük halk ayaklanmasının lideri Baba İlyas'ın halifesi oluşu, onun Osmanlı'dan önce Selçuklu egemen sınıfına takındığı tutumu da açıklar. Alevilerin Hacı Bektaş-ı Veli'yi tapınak yaptıklarını söylemesi, asıl Hacı Cemal'in geriliğini ve gericiliğini anlatmaktadır. 22 milyon Anadolu Alevisi, Hacı Bektaş-ı Veli'nin "okunacak en büyük kitap insandır" sözünde belirtildiği üzere, yüzünü Kabe'ye değil İNSAN'a döner. Aleviliğin ibadeti Kuran ve Kurtaran İnsanadır. Dolayısıyla Alevi-Bektaşîler camiye, hacca gitmezler, namazları kılınmıştır, oruçları Muharrem/Hızır orucudur.

Bu anlattıklarımız bilinmedik şeyler olmadığı gibi, Hacı Cemal'in ağzından saçılan cüruf da

bilinen birşeydir. Yine Çorum'da *Aşure*, *14 Masum* gibi dergileri çıkaran çevre Hacı Cemal'in çizgisinde görüşleri savunmaktadır. (Terminolojilerinde kullandıkları "Alevi" sözü kimseyi aldatmasın. Bunlar, halis mulis ŞİİDİRLER, Şii şeriatçılarıdır. Sünni şeriatçılardan farkları yoktur...) Bu Şii çevre, Hacı Bektaş soyundan Balım Sultan'ın "Hristiyan papazı" olduğunu ileri sürüyor, Bektaşiliğin "Osmanlı'nın, Yahudinin, Hristiyanın sinsi bir oyunu" olduğunu iddia ediyor ve "bu kanserden kurtulmadıkça hak yolunu bulamayız" diyor.

Hacı Cemal, bizce sosyal demokratların arasına Alevi imiş gibi sızmış bir "Şii köstebeği"dir. Demecinde, ancak şeriatçıların sempati ile baktıkları RP'den "olumlu" söz etmesi de, herhalde Şii şeriatçıların RP'yi desteklediklerine işaret ediyor.

Hacı Cemal'in Alevi-Bektaşî düşmanı görüşlerinin, Aleviliği Kürt milliyetçiliğine bağlamak için olmadık ideolojik-tarihsel sahtekarlıklar yapan Cemşid Bender'lerin yolundan giden bir gazetede, tam Hacı Bektaş-ı Veli'yi Anma Törenleri öncesinde yayınlanmış olması, herhalde raslantı olamaz. "Köstebek"ler birbirini kolluyor. ●

Kartal'da bilgi ve coşku dolu bir panel

Kervan dergisi Kartal Temsilciliği olarak 28 Ağustos 1993 Cumartesi günü, "Alevilik, Laiklik ve Demokrasi" konulu bir panel düzenledik. Panele *Dertli Divani Baba*, *Selahattin Özel*, *İsmail Yıldırım*, *Battal Pehlivan* ve *Yeşim Dorman* konuşmacı olarak katıldılar. Ayrıca *Deste Günaydın* ile *Dertli Divani Baba* okudukları parçalar ile panelimize renk kattılar.

Programımız, tarih boyunca verdiğimiz onbinlerce şehidimiz ve son Sivas katliamında kaybettiğimiz 37 canımız, Kırklarımız anısına saygı duruşu ile başladı. Ardından *Dertli Divani Baba*, Pir Sultan gibi sazını havaya kaldırarak sahneye çıktı. 1300'ün üzerindeki dinleyici kitlesinin o andaki coşkusu görülmeye değerdi. Aynı coşku ve yoğun alkış *Divani Baba*'nın her türküsünden sonra, tekrarlanarak devam etti.

Panelimizin ilk konuşmacısı gazeteci-yazar *Battal Pehlivan*'ın ilk sözleri, az önce yaşanan coşku ve birliğin gün 24 saat sürmesini istemek oldu. "Günümüzde örgütsüzlüğümüz had safhada, bir an evvel örgütlenmeliyiz. Bir olmalıyız iri olmalıyız... Değerli Feyzullah Çınar'ımızın anıtı oksitlenmiş, heykelinde tuttuğu güvercinin kanadını gericiler kırmışlar.. Bu heykeli on kişi biraraya gelip rahatlıkla yaptırabilir. Anıtımızı onaramayacak kadar örgütsüzüz. Örgütlene- lim, cem ve kültür evleri, dernekler kuralım.. Yeter ki biraraya gelelim" diyerek örgütlenmenin gerekliliğini ve

Kervan İstanbul Kartal Temsilciliği'nin düzenlediği "Alevilik, Laiklik ve Demokrasi" paneli 28 Ağustos tarihinde yapıldı. Kervan Kartal Temsilciliği bildiriyor

kaçınılmazlığını vurguladı.

İkinci konuşmacı, tiyatrocu-araştırmacı TRT eski çalışanlarından *Yeşim Dorman*'di. Dorman özetle şunları söyledi:

"Alevilikle ilgili tonlarca soru geliyor. Bu sorulara verilen kimi bilinçli kimi bilinçsizce yanıtlar Aleviliği çarpıtmaya, belli kesimlerin işine gelir yönde çekiştirmeye yarıyor. Bu soruları yanıtlamaya çalışacağım. Birincisi Alevilik din midir değil midir? Bence Alevilik, bir din değil bir yaşam biçimidir, felsefedir. İkincisi, Diyanet'e katılmak hem felsefemize terstir, hem de bazıları Alevileri Sünnileştirmek için bu konuyu gündeme getiriyorlar. Üçüncüsü, Hz.Muhammed nasıl biriydi? Bence çok büyük bir düşünür ve önemlisi askerdi, siyasetçiydi. Yaptıkları da çağına göre ileri şeylerdi. Ama ben ona, *Kuran*'ın Allah tarafından gönderildiğine inanmıyorum. Dördüncü konu, ocakzade Dedeler sorunu. 600-700 yıldır hiçbir soyun değişmeden gelmesi bilimselliğe aykırıdır."

Panelin üçüncü konuşmacısı olan *Dertli Divani Baba* şunları söyledi:

"Bizim yolumuz Hacı Bektaş'ların, Pir Sultan'ların, Şeyh Bedreddin'lerin, Hallacı Mansur'ların, Seyyit Nesimi'lerin, Sadık'ların, Sıtkı'ların yoludur. Aleviliğin ne olduğu, her şeyimiz ozanlarımızın sözlerinde,

sazlarındadır. Biz Alevi-Bektaşî'lerin tarihsel kaynakları Selçuklularca, Osmanlılarca ve şimdiki devletçe yok edilmiş. Geleneğimizden bugüne kalan, en doğru, en yok edilememiş kaynağımız *türkülerimiz, deyişlerimiz ve düvazımlarımızdır*. Onlar yolumuzun özünü anlatırlar..."

"Bugün Alevi-Bektaşîlilik içine giren üç kesim var. Birincisi, Hacı Bektaş soyu Çelebi-ler-Ulusoylar ve onlara bağlı olan Aleviler. İkincisi, İmam-lar soyundan geldiklerini söyleyen, ama geçmişte yine *Hacı Bektaş Dergahına* bağlı ve Dergah'dan icazet alan seyitler, ocakzadeler ve bunlara bağlı Aleviler. Üçüncüsü, Kallender Çelebi'nin katledilmesinden sonra Osmanlı tarafından "Hacı Bektaş evlenmemiştir" diye bir uydurma çıkartılarak dergaha ikmer bir postnişin yerleştirildi ve ilk postnişin Sersem Ali Baba oldu. Bu kola "Babagan kolu" diyoruz. Bu Babalar ve onlara bağlı Aleviler de, Alevi-Bektaşî kolunu oluşturuyor..."

"Alevi-Bektaşîlik Hacı Bektaş-ı Veli'den yakın geçmişimize kadar örgütlü olarak geldi. Serçeşme Hacı Bektaş Veli Dergahı merkezinde örgütlenme yüzyıllar boyu sürdü. Bugünde yolumuzun bu şekilde örgütlülüğe ihtiyacı vardı. Hacı Bektaş Dergahı'nı merkez

olarak örgütlemeliyiz."

Dördüncü konuşmacı, *Kervan* adına toplantıya katılan *İsmail Yıldırım*'dı. Yıldırım, konuşmasının ağırlığını örgütlenmeye ayırmıştı. Yolumuzu süren Dedelerin öneminden, ibadetimizi yürüttüğümüz cemevlerimizi kurmanın Alevilik işleyişini pekiştirme açısından taşıdığı canalcı önemden söz eden *Kervan* temsilcisi, serçeşme Hünkar Hacı Bektaş Veli Dergahı'nı merkez alan ve her türlü örgütlenmeyi onun çevresine oturtan bir toplumsal örgütlenme modelinin Alevi-Bektaşî toplumunun geleceği açısından ne denli kilit olduğunu vurguladı.

İzmir Hacı Bektaş Veli KTD başkanı *Selahattin Özel*, beşinci sırada konuştu ve konuşmasına bugün Alevi toplumunun önündeki en büyük görevin *örgütlenme* olduğunu anlatarak başladı. Alevi-Bektaşî kültürünün derinliğini ve güzelliğini Bektaşî fıkralarıyla süsleyerek anlatan *Selahattin Özel*'in konuşması dinleyicilerin büyük ilgisiyle izlendi. Özel, "Hacı Bektaş'ın mücerretliği" konusunu, kaynaklar vererek ele aldıktan sonra, bunun bir safsa-ta, gerçekte hiçbir bağı bulunmayan koca bir yalan olduğunu anlattı.

Panelin 1.turunun ardından verilen 15 dakikalık arada *Battal Pehlivan* kitaplarını, *Dertli*

Divani Babamız da kasetlerini imzalamaktaydı.

Panelin 2.turu *Ozan Seyfi-li*'nin okuduğu güzel şiirlerle devam etti. Konuşmacılar kendilerine yöneltilen soruları yanıtladılar. *Yeşim Dorman* ve *Battal Pehlivan*'dan sonra programda yer alan *Deste Günaydın*, trafikteki gecikme nedeniyle ikinci turun yarısında sahneye çıkabildi. İzleyicilerin sevgi gösterileri arasında zorlukla sahneye gelen sanatçımız *Deste Günaydın* okuduğu türkü ve deyişlerle tüm salonu coşkuya, mutluluğa boğdu. Salon, programını alkışlar altında bitiren sanatçımızı uzun süre bırakmadı.

Programın bundan sonraki bölümünde panelciler salondan gelen soruları yanıtlamayı sürdürdüler. Panelin ortak noktası "örgütlenme" idi. İnsanlar pür dikkat panelistleri dinliyor, sorularını hazırlıyor, yöneltiliyor ve tartışıyor. Bilgiye, tartışmaya, doğru görüşlere susamıştı Alevi toplumu. Toplantı sona erdikten sonra, paneli yöneten yoldaşımıza gelen "panelin tekrarlanması" önerisi bunu çok güzel anlatıyordu.

Panelin sonunda *Dertli Divani Babamız*, okuduğu düvazı-mamla coşkuyu doruğa ulaştırdı. Güzel, coşkulu geçen panelin böyle sona ermesi katılan Alevileri mest etti. Bu eylemin sonu gelmesin diyordu. Panele "bir olalım, iri olalım, diri olalım" sözleriyle son verdik.

Gelin canlar bir olalım, Münkire kılıç çalalım ●

Şeriata karşı laiklik mücadelesi

Şeriatçı ve faşistlerin
2 Temmuz günü
Sivas'ta yakarak
katlettiği Özkan ve
Şahin kardeşlerin
köyü olan Sivas'ın
Saraç köyünden
Hamza Yılmaz
yazıyor

Gözü dönmüş şeriat heveslileri, daha önceki katliamlarına benzer şekilde, yine Sivas'ta, güvenlik(!) güçlerinin gözü önünde, masum ve korumasız insanları katlettiler.

Pir Sultan Abdal'ın adına dahi tahammül edemeyen şeriat heveslileri, camilerden cumama namazında ölüm fermanlarıyla çıktılar, "şeriat" diyerek çıktılar. Anayasanın temel ilkelerini çiğneyerek çıktılar. Sözde "devlet güvencesinde" bulunan demokrat insanları, bilim adamlarını, aydınları, bayram hevesiyle gitmiş gelinlik kızlarımızı yaktılar! Onlar Atatürk'ün büstünü, Pir Sultan'ın heykelini kırarken devlet kademesinin en üst yöneticilerinden çıkan söz ise şu oldu: "Güvenlik güçleriyle halkımız karşı karşıya getirilmek isteniyor". İşte Devletin şeriatçıya karşı hoşgörüsü... Diğer taraftan sözde laik Türkiye Cumhuriyeti'nde kişisel inancı-

nı açıklayan insanları tahrikçilikle suçlayıp, Pir Sultan Abdal'ın şenliklerine katılanları "suçlu" ilan ettiler.

Türkiye'de artık şeriat devletin tüm kurumlarına adım adım yerleşmektedir. Tüm devlet kurumlarının içlerine mescitler açılmış, iş saatlerinde işi bırakıp namaza gitmeler yasalaşmış, hatta bazı kurumlarda zorunluluk halini almıştır. Bu insanlar, başka inançta olan insanlara saygısız bir şekilde işyerlerinde, resmi dairelerin içerisinde hoparlörlerle dini faaliyetlerini yürütmektedirler.

Diyanet İşleri Başkanlığı'nın bütçesi 4 trilyonu aşmıştır. Bu rakama imam-hatip okullarının inşaatı dahil değildir. Onlar da ayrıca Milli Eğitim Bakanlığı'na yüklenmiştir. Bizlerden alınan vergilerle Diyanet'e

aktarılan paralar, bize hizmet şurada dursun, bizlere baskı unsuru olarak harcanmaktadır. Bizlere okul değil, cami yapılmaktadır, Kur'an kursları açılmaktadır.

Sözde laik Türkiye Cumhuriyeti'nin Anayasa'sına

"okullarda din dersi zorunludur" hükmü yerleştirilmiş olup çocuklarımıza zorunlu olarak saçma sapan, çağ dışı konular okutulmakta, şeriat heveslilerine uygun zemin hazırlanmaktadır. Devletin Televizyon ve Radyo kurumlarından dini yayınlar yapılmakta, Türkiye'de başka inanca sahip insanlara saygısızlık yapılmaktadır.

İşte onun için, artık diyoruz ki Türkiye'de laiklik, devlet eliyle kaldırılmaktadır. Şeriat isteyenlere hoşgörü ile bakılmakta, şeriat adım adım devlet kurumlarına yerleştirilmektedirler. İmam-hatip okullarından

kayıtsız kalmasının, hatta hükümetin kayıtsız kalmasının nedeni, şeriatla devletin iç içe olmasıdır. Şeriatın artık devlete hakim olmasıdır.

Fakat bizler, Türkiye'de demokrasiyi, din ve vicdan özgürlüğünü, laikliği, düşünce açıklama özgürlüğünü yaşatmak için kanımızın son damlasına kadar MÜCADELE EDECEĞİZ. Türkiye'de demokrasinin ve Laik Cumhuriyetin teminatı biziz.

Bunun için, din ve mezhep farkı gözetmeksizin tüm demokratik güçleri şu talepler uğruna mücadeleye çağırıyoruz:

- Diyanet işleri örgütü kaldırılmalıdır.
- Devlet kurumlarındaki mescitler kapatılmalıdır.
- Okullarda zorunlu din ve ahlak dersleri kaldırılmalıdır.
- Kur'an kursları kapatılmalıdır.
- Herkes düşünce ve duygularını özgürce açıklayabilmelidir.
- "Şeriat" diye bağırarlara hoşgörü değil, etkin önlemler alınmalıdır.
- Devlet bütçesinden dini faaliyetlere kaynak aktarılmasına son verilmelidir.
- İmam Hatip Okulları devlet bünyesinden çıkarılmalı ve bu okulların mezunları amaçları doğrultusunda iş yapmalıdır, devletin başka işlerine alınmamalıdır.
- Devlet TV'sinde dini yayınlara son verilmelidir. ●

Aydın din adamı?

Türker Gülümser adlı okuyucumuzun yazısını yayınlıyoruz

Ey Türkiye'nin "aydın din adamı" diye ortalık yerlerde dolaşanları. Ey imam-hatip okullarında beyinleri yıkanmış, etten kemikten robotlar. Sizler niçin varsınız? Ne demek aydın din adamı?

"Aydın" ve "din", en başta bu iki kavram birbirine zıttır. Aydın, Descartes'den beri biliyoruz ki, bir kuşkudan yola çıkan insanın adıdır. Din ise kuşkuya yer vermez. Aydının kafasında dogmalara kesinlikle yer yoktur. Din dogmaların alanıdır. Bu nedenle "aydın din adamı" yoktur. Bu tür insanların fikirleri bilimsellikten yoksundur. Kadercilik, talih, alinyazısı gibi kavramlarla kendilerini avuturlar. Bu da ister istemez gericiyle çağdaş toplumlar arasında büyük uçurumlar doğurmaktadır.

3 Mart 1924'de Tevhidi Tedrisat Kanunu çıkarıldığında, o tarihte sayıları sadece 28 olan ortaokul düzeyindeki imam hatip okulları, yeni sistem içinde bir süre etkinliğini sürdürdü. Bu okulların sayısı giderek azaldı. Gerici olarak adlandırılan kesimin saldırıları daha o tarihte yönetimce dizginlenmeye çalışılmıştı. Atatürk'ün ölümünden sonra bu hareket yine canlandı. 1950'li yıllardan sonra gericiğin laikliğe karşı yaptığı saldırılar gittikçe gün ışığına çıkmaya başladı. 12 Eylül'den sonra bu saldırılar ihanete dönüştü.

Sermaye, bir gün işçi sınıfının iktidarı ele geçirmesinden,

Aydın kuşkudan yola çıkar, din ise kuşkuya yer vermez. Aydının kafasında dogmalara yer yoktur, din ise dogmaların alanıdır. Bu nedenle "aydın din adamı" olamaz.

komünist partisinin başa geçmesinden korkuyor. Böyle bir gelişme olursa, şeriat yönetimini yerleştirmeye çalışanların istedikleri yerine gelmeyecektir. Sadece şeriatçıların değil, tüm sağ partilerin ortak korkusu budur.

Bu olguyu nasıl önleyebilirler, ne yapabilirlerdi? 1950'lerde düşünülen en iyi çözüm korkulan güce karşı başka bir güç oluşturmaktır. Bunun için şeriatçılara destek çıktılar. Bu kesimi büyötmek üzere, sayısı gittikçe arttırılan imam hatip okullarında binlerce "din adamı" yetiştirildi. Ülkenin din adamına "ihtiyacı" varmış(!)

Bakınız, ülke yönetiminde perde arkası rolü oynayanlar hep bu kitle içinden seçilmiş, yönetimin her kademesine girmiş elemanlardır. Son 40 yılda polis teşkilatına alınanların büyük bir kitlesini imam-hatip mezunları oluşturmaktadır. Tüm toplum için bundan daha tehlikeli ve 21.yüzyıla girerken bundan daha utanç verici az şey vardır.

Günün görevi gericilikle, yobazlarla savaşımdır. Halklar ve ülkeler arasında savaşa, tabii ki hayır! Ama dinci gericilikle, cehaletle, şeriat karanlığıyla savaşa evet!

Biz bu savaşı topla, tüfekte, silahla değil, fikrimiz, vicdanımız ve kalemimizle yapacağız. 21.yüzyıla girerken ölü gömücüye değil, çağdaş insanlara ihtiyacımız var. ●

Şeriatçı faşistler tarafından Sivas'ta 37 insanın katledilmesi ve sonrasında yaşananlar, birçok siyasal eğilimin gerçek niteliğinin ortaya çıkmasında etkili oldu, emekçi kesimlerin kafalarında da kimi ayrımların yerli yerine oturtulmasının ipuçlarını verdi. Dinci gericiğin her tondaki mihraklarının emekçi düşmanı karakteri iyice gün yüzüne çıktığı gibi, "ikinci cumhuriyetçi" liberallerin demokratlıklarının sahteliği de kendiliğinden anlaşıldı. Sivil toplumcular da, şeriatçı faşizmin niteliğini kavrayamayan "yurtsever" eğilimler de yanıldılar.

Önemli bir gelişme de devletin laik olmadığının, katliamın sorumlusunun doğrudan devlet olduğunun ve hükümet ettikçe sosyal demokrasinin gerici niteliğinin nasıl açıkça kendini gösterdiğinin sıradan insanlar nezdinde anlaşılması oldu.

Sivas katliamı sosyalistler açısından acil olarak yanıtlanması gereken onlarca soruyu ve yanıt istemini beraberinde getirdi. Bu gelişmelere ve sorulara değinerek bazı noktaları tartışmaya açmak, ortak görüşlerin oluşumuna katkıda bulunmak istiyorum.

1. Türkiye'de devlet laik mi?

Gerek devletin resmi ideolojisini temsil edip savunanlar, gerekse şeriatçı gerici çevreler devletin "laik" olduğu görüşünde birleşmektedirler. Tabu ilan edilen konularda bilinç sıçraması yapamayan devlet anlayışını yineleyen kimi sol guruplar ile her türlü kanalla resmi anlayışın bombardımanında kalan sıradan insanlar da, laik devlet görüşünden etkilenmekte, devletin laik olduğunu sanmaktadırlar!

Türk devletinin laik olup olmadığının ele alınması gerekir. Yanılsama içerisinde bulunan insanlar 2 Temmuz katliamı yaşanırken "laik devletin"(!) ve onun silahlı güçlerinin neden müdahalede bulunmadığına şaşmakta, beklentilerinin yerine gelmemesine üzülmemektedirler. Üzüntünün kaynağı devletin karakterinin anlaşılmasıdır.

Soruyu tekrarlayarak sormakta yarar vardır: *Türkiye Cumhuriyeti laik bir devlet midir?*

Resmi görüş savuncuları bu soruya

SİVAS'IN ÖĞRETTİKLERİ

AVUKAT ALİ YILDIRIM

"evet" diyor ve gerekçelerini şöyle sıralıyorlar: "429 sayılı yasayla 3 Mart 1924'de Şer'îye ve Evkaf Vekaleti ilga edilmiştir. 430 sayılı Tevhidi Tedrisat Kanunu ile eğitim birliği sağlanmış, dinsel eğitime son verilmiş, 431 sayılı yasa ile Halifelik kaldırılmış, 26 Nisan 1924 tarih ve 469 sayılı yasa ile de Şer'î mahkemeler ilga edilmiştir."

Cumhuriyet tarihi derslerinde öğrencilere adları ezberletilen bu kanunlarla laikliğin sağlandığını, devletin laik bir yapıya kavuştuğunu ileri sürüyorlar. Bu birkaç yasanın adları iddialarını doğrulamış gibi gözüküyor. Fakat yasaların içeriğini, yapıldıkları zaman ve ortamı, o günün toplumsal ilişkilerini gözününe aldığımızda, bu görüşün bir yanılsama olduğunu anlamak için çok fazla uğraşmamız gerekmiyor.

2. Devlet mezhebini yasaya yazıyor

Birinci yasadın başlayabiliriz. 429 sayılı "Şer'îye ve Evkaf Vekaleti'nin İlgasına Dair Kanun", şeriat işleriyle uğraşan bakanlığı kaldırıyor. Tersine, genç Türkiye Cumhuriyeti bu yasayla kendine bir mezhep seçiyor, mezhebini resmileştiriyor.

Kanunun 1.maddesi ile bir yandan Şer'îye Vekaleti kaldırılırken, yine aynı madde ile Başbakanlığa bağlı *Diyanet İşleri Başkanlığı* kuruluyor ve vekaletin tüm işlevleri başkanlığa devrediliyordu. Yasa metnini özet olarak buraya alıyorum:

"Türkiye Cumhuriyetinde muamelaı nasa

dair olan ahkâmın teşri ve infazı TBMM ile onun teşkil ettiği hükümete ait olup *dini mübini İslâmın bundan manada itikadat ve ibadeta dair bütün ahkâm ve mesalihinin tedviri ve müessesatı diniyenin iradesi için* Cumhuriyetin makarında bir diyanet işleri reisliği makamı tesis edilmiştir.

"Diyanet işleri başkanı başvekilin inhası üzerine Reiscumhur tarafından nasp olunur. Reislik başvekaletle merbuttur. Bütçesi başvekalet bütçesine mülhaktır. Müftülerin mercii Diyanet İşleri Reisliğidir. Şer'îye Vekaleti mülğadır."

Yasanın anlamı ortada: Vekalet kaldırılıyor, yerine başkanlık kuruluyor. Burada şekilden öte, öze ilişkin bir değişiklikten söz etmek mümkün görülüyor. İslam dini ile diğer inanç ve ibadetlere ilişkin çalışmaların bu başkanlığın *örgütlülüğünde ve denetiminde* yapılması kararlaştırılıyor. Yasanın bu hükümlerinin analizinde Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin laikliği kendisine eksen alan bir oluşuma yöneldiği sonucuna varmak olanak dahilinde değil.

Laikliği bilinen anlamı içerisinde yorumlayarak yasayı değerlendirecek olursak karşımıza laikliğin klasik anlamını dahi yadsıyan, yokeden bir durum çıkıyor.

Klasik laik anlayışta devlet dini özel bir alan olarak görüyor ve bu alana herhangi bir müdahalede bulunmadığı gibi ona destek de vermiyor. Dinsel işler kişilere, cemaatlara terkediliyor. Devletin yönetim ve örgütlenmesi ise bütünüyle dinin dışında gerçekleşiyor. Şer'îye vekaletini ilga edip yerine diyanet reisliğini teşkil ettiren ve *dinsel örgütlenmeyi devletin idari yapısı içerisine alarak onu denetim altında tutan* bir devletin laik nitelik taşıdığını iddia etmek, gerçekleri tersyüz etmektir.

Bu somut saptamadan kolaylıkla iki

sonuç çıkarabiliriz. Gerek devletin resmi anlayışını savunan ideologlar, gerekse resmi anlayışa karşı gözükten dinci çevreler, sonuçta kapitalist sömürü sisteminin devamında *birleşiyorlar*. Düşman gibi görünen iki çizgi de emekçi kitleleri yanıltmak için yalan üretiyor, "devlet laik" diyor, egemen ideolojinin iki yüzünü oluşturuyorlar.

3. Diyanet Reisliği neyi ifade ediyor?

Diyanet İşleri Başkanlığı'nın 3 Mart 1924 tarihinde başbakanlığa bağlı olarak kurulması, resmi sözcülerin ve dinci gericilerin söylediklerinin aksine, T.C. devletin *laik olmadığının açık kanıtıdır*.

1924 tarihinde kurulan başkanlık ve onun taşra ve merkez teşkilatı ile tüm ülke sahinde bir örgütlülük oluşmuştur. Yasada belirtilen "inanç ve ibadetleri kurumun bünyesinde barındıracağı" hükmü bir yana atılmış ve hatta *Sünni İslam*, kurumun tamamına hakim olmuştur.

Resmi sözcülerin de dinci çevrelerin de hep yineledikleri bir söz var: "T.C. nüfusunun %99'u Müslümandır". Bu söz yanıltıcı ve kafa bulandırıcıdır. Yaşanılan her türlü baskı ve saldırıyı mazur göstermenin bir gerekçesi gibi ileri sürülür. Bu "%99 Müslüman" sözü ile İslamiyetin bütünü, çeşitli renkleri de kastedilmemek-

tedir. Tam tersine, "%99 Müslümanlık"la nüfusun %99'unu Sünnilerin oluşturduğu iddia edilmektedir. Oysa, nüfusun önemli bir oranını oluşturan Alevilerin inanç ve ibadeti ile bu "%99" adına yapılanlar arasında herhangi bir bağ kurmak söz konusu değildir.

İşte, Diyanet İşleri Başkanlığı, yalnızca Sünniliğin devlet eliyle örgütlenmesi yönelik, Sünni inanç ve anlayışların diğer inanç sistemleri üzerinde hakim kılınmaya çalışılmasını sağlayan bir örgütlülüktür. *Mezhepsel* bir karakteri vardır.

1924 tarihli yasa ile kurulan Diyanet İşleri Başkanlığı bugün 72 il ve 572 ilçe merkezinde, onbinlerce camide örgütlüdür. 40 bin köye uzanan kolları, muazzam kadrosu tümüyle "dinsel" işlere, Sünniliğe hasredilmiştir. Camiler yaptırımtakta, Kuran kursları açtırmakta, yurtdışına çok sayıda dini görevli de göndermektedir.

Aleviliğin, "%99 Müslüman" nüfus adına faaliyet yürüten Diyanet ile kuruluşundan bu yana bir ilişkisi olmamıştır. Diyanet kadrolarında Alevi inancına sahip bir insanı bulmak mümkün değildir. Diyanetin Müslümanlık anlayışı ve Alevilik inancı *taban tabana zıt* iki eğilimdir. Diyanetin yaptırdığı binlerce camiyle Alevilerin bir ilişkisi yoktur.

Sonuç olarak, Diyanet İşleri Başkanlığı, Alevilere bütünüyle yabancıdır, inanç ve ibadet anlayışı itibarıyla Aleviliğe zıttır. Alevilerin haklı istemi, devletin Aleviliğe düşman kadrolar yetiştirmesine hizmet eden, kendi ödedikleri vergilerle onları besleyen bu kurumun bir an önce *lağvedilmesi*dir.

Alevi inancı Diyanet gibi örgütlülükleri

yadsır. Alevilik özgür bir inanç sistemidir, ve cemaat kendi işini yürütecek örgütlenmeleri hayatın içerisinde, cemde bizzat kendisi üretir. *Diyanet İşleri Başkanlığı'nın lağvedilmesi, dağıtılması* istemi demokratik, devrimci bir istemdir.

İşçi sınıfının da, sosyalistlerin de talebi bu yöndedir. Laik devlete giden yol Diyanet'in dağıtılmasından geçer. Buna resmi devlet anlayışı da, devletin laik olduğunu ileri süren gericiler de karşı çıkacaktır. Sünnilik devlet olanaklarını kullanmaktan kolay kolay vazgeçmeyecektir. Bu nedenledir ki şeriatçılar "kahrolsun laik devlet" derken Diyanet'in dağıtılması gibi bir istemle ortaya çıkmamaktadırlar.

Dinci Gericiliğin Karakteri Nedir?

Bir politik ideoloji olarak, siyasal iktidarı isteyen, devleti ve toplumu kendi anlayışına göre örgütleyip yönetmek isteyen "politik İslam"ın sınıfsal ve siyasal karakterinin ortaya konulması, karakterinin tahlili, bu harekete bakışımızı netleştirecek, alınması gereken tavır konusundaki kuşku ortadan kaldıracaktır.

Politik İslamın hedefi nedir? İslamcılar gerçekten de devlete ve düzene muhalefet mi etmektedirler? Geleceğe ilişkin tasarımları hangi niteliktedir? Resmi anlayışa karşı mıdır? Politik İslam hangi sınıfsal köken üzerinde yükselmektedir? Demokrasiye ve laik anlayışa düşmanlıklarının sonuçları nedir? Devletle arasındaki ilişki nasıldır?

Dinler genel olarak insanların "diğer dünya"ya ilişkin beklentilerini, istemlerini düzenleyen ideolojilerdir. Fakat İslam dini, başka dinlerin aksine, diğer dünya yanında bu dünyadaki yaşantıyı da tanrı adına düzenleme iddiasındadır. Diğer dünyanın işleri gibi, yaşadığımız sahici dünyanın işleri de *tanrı buyrukları doğrultusunda* yürümelidir. Herşeyi bilen ve düşünen tanrı herşeyi insanların yerine planlayıp programlamıştır. Diğer dünyada olduğu gibi yeryüzünde de iktidarın kaynağı ve sahibi tanrıdır. Egemenlik kayıtsız şartsız tanrıya aittir. İnsanlar tanrı emirlerini yerine getirmekle yükümlüdür. Bilinç ve iradeleri yoktur, itaat asıldır.

İktidarın kaynağının tanrıdan alınarak yeryüzünde aranması ve "halka" geçmesi, feodalizmin aşılması çağındaki burjuva devrimlerinin ürünüdür. İnsanın nesnellikten öznelliğe yükselişi, burjuva önderliğinde, milyonlarca emekçinin canı pahasına gerçekleşebilmiştir. Burjuva demokrasisi güdüktür, sınıfsal bir baskı biçimidir ama sonuç olarak insanın kaderinin ve geleceğinin kendi ellerinde olması ilkesi temelinde yaşar, o duyguyu canlı tutar. Sınıfsal dengeyi belirleyen ise mücadeledir.

Politik İslam, istemleriyle burjuva demokrasisinin düzeyine dahi ulaşamaz. İnsanı zavallı, boyun eğen bir hayvan düzeyine indirir. Politik İslam'ın "kahrolsun demokrasi" sloganı aslında "kahrolsun eylemli, düşünen insan" demektir. "Kahrolsun"un yöneldiği hedef, sınıf sömürsünü gizleyen mekanizma değildir. İnsan iradesinin sözkonusu olduğu tüm olgulardır.

Egemenliğin kaynağını tanrıda gören politik İslam, burjuva demokrasisine düşmanlığının yanında, insanı eyleminin merkezine oturtturarak "herşey" yapan, özgür kılan sosyalist demokrasiye de düşmandır. Her türlü gerçekliği maddi dünyada arayan sosyalizm, kuşkusuz dinci gericiliğin potansiyel düşmanıdır.

Demokrasiye "kahrolsun" diyen dinci gericiliğin kendi dışındaki görüşlere karşı demokratça davranmasını, hoşgörü göstermesini beklemek *saflıktır*. Dinci gericiliğe

göre tek doğru tanrı buyruğudur. Diğer görüşler tanrıyı inkar etmiyorlarsa buyruğuna uymalıdır. Tanrıyı inkar ediyorlarsa, o zaman yaşama hakları da yoktur.

Umarız, 2 Temmuz katliamı, İslamdan demokrasi uman, İslamı sivil toplum saflarında görek onunla ittifak yolları arayan liberallerin aklını başına getirmişti. Yoksa İran'da Tudeh örneğinde olduğu gibi, sonları hüsrandır.

Politik İslam, iddia ettiği gibi yeni, adil bir düzen tasarımına sahip *değildir*. Tanrının buyruğu doğrultusunda şeriatla yönetilen diğer ülke örneklerinde de görüldüğü gibi, şeriat düzeni *çarşafa girmiş kapitalizmden* başka birşey değildir. Baskı ve sömürüyü insanın yaratılıştan gelen eşitsizliğinin sonucu olarak gören ve mülkiyeti kutsal ilan eden bir anlayış kapitalizmden öteye tabii ki geçemez.

Manevi dünya, inanç ve ibadet, yüksek buyruklar, vb. kapitalizmin ayıplarını örtme işlevi gören reklam figürleridir. Kapitalist sömürü sisteminin, büyük sarsıntılar yaşadığı az gelişmiş ülkelerde piyasaya sürüldüğü dinsel renkli versiyonlar, kitlelerin tepkisini yatıtmayı ve yanıltmayı amaçlar. Suudi Arabistan, İran, Pakistan, tartışma götürmez kanıtlardır.

Adil düzen, ilahi düzen kavramları birer aldatmaca, kapitalizmin pençesinde kivrana emekçileri uyuşturmakta kullanılan bildik "hap"lardır.

Dinci gericiliğin sınıfsal kökeni

Her siyasal ideoloji gibi Politik İslam da bir sınıfın anlayışıdır.

Politik İslam çarşafli kapitalizmdir dedik. Sınıfsal ilişki bu görüşü hemen doğrular niteliktedir.

Burada öncelikle kimi sol çevrelerin bir yanılgısına dikkat çekmek yerinde olur. İslami harekete katılan insanlara bakarak, bu hareketin "kent yoksullarının hareketi" olduğu saptaması yapılmaktadır. Bu, hatalı ve Marksizmden payını almayan bir yaklaşımdır.

T.C.'de Politik İslam somut sınıfsal analize tabi tutulduğunda görülecektir ki bu hareket İran'da da olduğu gibi, *ticaret burjuvazisinin* hareketidir. Bir yandan tekkelci burjuvazinin baskısı altında varolma mücadelesi verirken, diğer yandan da varlık ve yaşaması bu tekkelci sistemin devamına bağlı olan (tekeldişi) kesimlerdir. Sözde düzene karşıdırlar, halbuki asıl karşı oldukları, tekellerle aralarındaki eşit olmayan ilişkidir. Bu sınıf kesinlikle emekçi karakterli *olmadığı* gibi, aksine yanlarında çalıştırdıkları insanlar sayesinde artı-değer sömürsüne de sahiptir. Politik İslamın sisteme itirazının olmaması, onun bu sınıfsal karakterinden kaynaklanmaktadır. Düzene "muhalefeti" esasa ilişkin değildir.

Yaptığımız bu soyutlama, hemen hemen tüm şehirlerin etrafında bulunan "sanayi siteleri" gözününe alınırsa kendiliğinden somuta dönüşür. Sözgelimi Ankara Siteler'de bulunan "mobilyacılar"... Ankara OSTİM (Orta Anadolu Sanayi Sitesi), Samsun Sanayi Sitesi ve onlarca başka Sanayi Sitesi örneği.

(Tekeldişi) Ticaret burjuvazisi dediği-

miz bu sınıf sayısal olarak alındığında yanıltıcı bir sonuç doğurabilir. Burada, bir ideolojinin hangi sınıfın ideolojisi olduğu, hangi sınıfa hizmet ettiği ile o düşüncenin "sıra neferlerinin" farklı olabileceği gerçeğini unutmamak gerekir. Sözgelimi faşizm, tekkelci burjuvazinin ideolojisi olduğu halde piyonluğunu yapan sıradan insanlar olmuştur. Aynı şekilde ticaret burjuvazisinin ideolojisi olan politik İslama "kent yoksulları"nın da yönelmiş olması, bizi yanıltmamalıdır.

Devlet-dinci gericilik ilişkisi

Başta da belirtildiği gibi, dinci gericilik 1924'den başlayarak bizzat devlet eliyle ve devlet içerisinde örgütlenmiştir. Kemalizm, "dinin bir muhalefet unsuru olarak" karşısında yer almasını engellemek, genç burjuvaziyle kapitalist sistemin bağlarının kuruluşundaki din engelini ortadan kaldırmak için "ehlileşmiş" bir İslamla yaşamak yolunu seçmiştir.

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra ise yine devletin gözetim ve denetiminde dinci gericilik aşamalar kaydetmiştir. Şubat

1949'da ilkokulların 4. ve 5.sınıflarına "isteğe bağlı olarak" din dersleri konulmuş, yüksek düzeyde din adamı yetiştirmek için ise Ankara Üniversitesi'ne bağlı olarak İlahiyat Fakültesi kurulmuştur. 1948 yılında Milli Eğitim Bakanlığı'na verilen "Kuran kursları açma yetkisi" uyarınca 1949'da Ankara ve İstanbul'da 12 aylık iki Kuran kursu faaliyete başlamıştır.

Menderes döneminde, önce 1951'de Ankara, İstanbul, Adana, Isparta, Maraş, Konya ve Kayseri'de birer İmam Hatip Okulu açılmış, 1956'da ortaokullara din dersi konulmuş, 1959'da ise Yüksek İslam Enstitülerinin açılmasına karar verilmiştir. 1961'de Diyanet İşleri Başkanlığı anayasal bir kurum olarak anayasada yerini almıştır. (md.154)

1967'de liselere de din dersi konulmuştur. 12 Eylül askeri diktatörlüğü sık sık dinsel motifleri kullanmış, cunta lideri babasının da "imam" olduğunu ileri sürerek Müslümanlığını kanıtlama yoluna gitmiş ve 1982 Anayasası'nın 24. maddesine "din derslerinin ilk ve orta öğrenimde zorunlu olacağı" yazılmıştır. Maddenin başlığı ise "din ve vicdan hürriyeti"dir! Zorunluluk getiren hürriyet ne demektir?

Dinci gericiliğin önemli bir kaynağı, görüldüğü gibi, bizzat *devletin kendisidir*. Devleti dinci gericilikten, dinci gericiliği de devletten ayırmak ve bu ayırmadan yola çıkarak çözümler yapmaya kalkışmak, doğru sonuçlara varmayı engeller.

2 Temmuz katliamının arkasından kimi "sol" akımlar adına söylenilen "devlet gündem saptıyor", "devlet İslamcılarla taşeron olarak kullanıyor" sözleri, devleti tek bir blok olarak gören ve onun içindeki farklı sınıf ve katmanları hesaba katmayan düz mantıklı bakışın ürünleridir. Hiçbir devlet, bir örnek sınıf çıkarımının ifadesi değildir. Her devlet örgütlenmesi aslında *egemen sınıflar ittifakının* bir bileşimidir. Payları şu ya da bu oranda değişse de her egemen sınıf devlette gücü oranında temsil

edilir. Devlet yapısının ve bürokrasisinin görece özerkliği nedeniyle etkilenebileceğini de unutmamak gerekir.

Tüm bu nedenlerle *dinci gericilik ve devlet içiçedir* ve bunları kolayca ayırmak mümkün değildir. Sivas katliamının bir *devlet katliamı* olmasının anlamı da burada yatmaktadır. Sivas katliamı üç-beş çapulcunun işi değilse, bu, dinci gericiliğin devlet içinde nasıl bir pay aldığının da göstergesidir.

Devlet soyut bir varlık değil insanlardan oluşan somut bir bileşimdir. (Aynı şeyi pekala ordu için de söyleyebiliriz.) Ve sık sık bu mekanizmalara, üzerinde yükseldikleri somut zemin rengini verebilmektedir. Bundan dolayı, "Türk ordusu laikdir" diyen görüş de, "ordu laik değildir" diyen görüş de özünde konuya sınıfsal bakmakta, orduyu devletten, sınıflardan yalıtarak soruna yaklaşmaktadır. Ordu devletin bir baskı aracıdır ve egemen sınıfın hizmetindedir. Bizatihi ayrı, bağımsız bir ideolojisi, tutumu olmaz.

"Devlet gündem saptırmak için, hedef saptırmak için Sivas katliamını yaptırttı" görüşünü öne sürmek, dinci gericiliği ve onun devlet içindeki ilişkilerini hafife almak, dinci gericiliğin kendisinin "bir önem taşımadığını" söylemektir. Yalnızca devlete yapılan vurgu da, sorun konusunda söz söylememek anlamına gelir. Politikasızlıktır.

Örgütlenme: Dayatan zorunluluk

Yazının başından beri yaptığımız bütün bu açıklamaları bir sonuç etrafında bitirebiliriz. Sivas katliamı, bir gerçekliği çok açık ve net bir şekilde ortaya çıkarmıştır. Bu gerçeklik gerek Alevilerin gerekse sosyalistlerin örgütsüz olduğu, mücadele edecek kitlesele araçlarının bulunmadığıdır.

Bir dernek öncülüğünde yapılmaya kalkışılan Pir Sultan Abdal etkinlikleri, mücadelede devlete güvenmenin, devlete yaslanmanın faturasının ne denli ağır olabileceğini göstermiştir. Sosyalistlerin, Alevilerin devletle en küçük bir ilişkilerinin olamayacağını gözler önüne sermiştir. Çünkü Sivas katliamının planlayıcısı, yürütücüsü, asli faili bizzat *devletin içindeki bir koldur*.

Devlet ve onun icra organı hükümet, 37 insanın katledilmesinden birinci derecede sorumludur. Bu sorumluluğun doğal sonuçlarını yazabiliriz.

Birincisi, devletle ilişkili bir muhalefet hareketi, devlet destekli bir Alevilik olamaz, yaşayamaz. Boğulur, ehlileşip düzen içi olur. Alevilik devletle her türden ilişkiden uzak durmalı, sivil, demokrat geleneklerinde *mücadele* enerjisini bulmalıdır. Devletten (ve de sosyal demokrasiden) hesap sormadan katliamın sorumlularının tam olarak ortaya çıkarılması, katliamdan doğru dersler çıkarılması olanaklı değildir.

Sivas katliamı sonrasında Ankara'da yapılan cenaze töreni son derece değerli mesajlar taşımıştır. Yaşlı genç, kadın erkek bu törene katılan tüm insanlar, tekrar tekrar konuşup açık bir fikir birliğine varmışlardır ki, *örgütlenme, biraraya gelme, ortak hareket etme*, gerekli ve zorunludur. Bugünün temel sorunu, örgütlenme sorunudur. Bu sorunun üstesinden gelmek, Alevilerin emekçilerin-sosyalistlerin önünde bir mecburiyettir.

Örgütlenmenin zorunluluğu sonucuna ulaşılması da bir rastlantı değildir. Bedeli ölüm olmuştur.

Örgütlenme ama nasıl, ne şekilde? Bu konuların üzerinde daha duracağız.

Ol Dergah'a varalım

Bu sayımızda *Derviş Baba'nın* Alevi-Bektaşî düşüncesinin ve geleneğinin özünü ortaya koyan güzel şiirlerinden bir demet yayınlıyoruz

KIZILBAŞIZ BİZ

İnsan dediğimiz yüce yaratık
Biz mevcudiyeti onda aradık
Onu tanı bilip secdeye vardık
Alevi-Bektaşî Kızılbaşız biz

Dünyaya bir başka türlü bakarız
Sevgi ateşiyle gönül yakarız
Kaynağımız duru coşkun akarız
Alevi-Bektaşî Kızılbaşız biz

Ehlibeyt sevgisi başlangıcımız
Kırklar simgemizdir Ali tacımız
Ol İmam Hüseyin büyük acımız
Alevi-Bektaşî Kızılbaşız biz

Hacı Bektaş Veli serçeşmemizdir
Bize ışık veren güneşimizdir
Yetmiş iki millet kardeşimizdir
Alevi-Bektaşî Kızılbaşız biz

Tarihte direndik hep haksızlığa
Her ne ki götürür kör karanlığa
Zulmün karşısında kalktık ayağa
Alevi-Bektaşî Kızılbaşız biz

Yunus Tapduk Saltuk yaydı namımız
İşte Kaygusuz'la Abdal Musa'mız
Nesimi Bedreddin Pir Sultan'ımız
Alevi-Bektaşî Kızılbaşız biz

Cem'imizde dem var binimiz biriz
Nefes deyiş söyler gülbenk çekeriz
Saz çalar coşarak semah döneriz
Alevi-Bektaşî Kızılbaşız biz

'Şeriat oğlanı' bize tân eyler
Tanımaz ağzına geleni söyler
Gece Cem'imize buyrunuz beyler
Alevi-Bektaşî Kızılbaşız biz

Derviş Baba fenalık mı eyledi
Yalnız gerçekleri tekrar eyledi
Zaten bunu çok ozanlar söyledi
Alevi-Bektaşî Kızılbaşız biz

OL DERGAHA VARALIM

Talip ol gel Pir'e necat bulasın
Destur alıp ol Dergah'a varalım
İkrar ver ki görölüp sorulasın
Destur alıp ol Dergah'a varalım

Muhammed Ali'den kalan yol paktır
Dergah'a bağlanıp sürdürmek haktır
Ayrı başlar çekmek yolu yıkmaktır
Destur alıp ol Dergah'a varalım

Evliyalar kutbu Bektaş Veli'ye
Kalender Sultan'a Kızıl Deli'ye
Mânada yüz sürüp güzel Ali'ye
Destur alıp ol Dergah'a varalım

Hacı Bektaş Veli soyu mürşiddir
Onun eşğine varan reşiddir
Derviş Baba der ki en soylu işdir
Destur alıp ol Dergah'a varalım

CANDAN MERHABA

Haydi canlar bir olup toplanalım
'Ali sofras'ını hemen kuralım
Birlik lokmasına ortak olalım
Merhaba birliğe candan merhaba

Sofranın dolunun sahibi Ali
Aynı donda geldi Bektaş Veli
Dirliğimiz veren Muhammed Ali
Birliğe dirliğe candan merhaba

Saki sun doluyu 'Aşk ola!' deyip
'Gittiği yer gam gasavet görmeyip'
Sağlık neş'e versin, sen ben demeyip
Birliğe dirliğe candan merhaba

Derviş Baba oturalım duralım
'Kov gaybet etmeyip' hatır soralım
'Gerçeğe hü!' deyip Pir'e varalım
Birliğe dirliğe Pir'e merhaba

AŞIK YOLDAŞIM

İyi bil ki saz silah söz mermidir
Cehli kafadan vur aşık yoldaşım
Salt kalbe yöneltmek uygun değildir
Çek kafasından vur aşık yoldaşım

Girsin beynine de bilinç oluşsun
Düşünce duyguyla kalbde buluşsun
'Ben'i terkederek 'Biz'e ulaşsın
Çek kafasından vur aşık yoldaşım

Derviş Baba der ki sakın unutma
Paraya ve mala kendini satma
Sözün mermi senin, hiç boşa atma
Çek kafalardan vur aşık yoldaşım

DERVİŞ OLAN HIRKA GİYMEZ TAÇ TAKMAZ

Gerçek derviş kime derler ha kime
Derviş olan hırka giymez taç takmaz
Sor gönül yarasın saran hekime
Derviş olan hırka giymez taç takmaz

Derviş dediğimiz kâmil insandır
Öğrenmeyi seven alim insandır
Kızıp köpürmeyen selim insandır
Derviş olan hırka giymez taç takmaz

Dervişler oturup kalkmasın bilir
Dupduru su olup akmasın bilir

Rıza malı alıp satmasın bilir
Derviş olan hırka giymez taç takmaz

Dervişler havadan uçarak geçmez
Tekke bekleyip de çorbayı içmez
Üretir emeksiz lokmayı yemez
Derviş olan hırka giymez taç takmaz

Hünkâr der 'dervişlik taçta değildir'
'Hararet nardadır sacda değildir'
Bir lokma bir hırka hiç te değildir
Derviş olan hırka giymez taç takmaz

Derviş sömürenin karşısındadır
İrası zalimi sarsısındadır
Malı mülkü gönül çarşısındadır
Derviş olan hırka giymez taç takmaz

Derviş Baba adın derviş koymakla
Derviş olamazsın şekle uymakla
Belki yaklaşırsın özde duymakla
Derviş olan hırka giymez taç takmaz

HAZIR OLURSAN HUZUR BULURSAN

Şu dünyayı bir bahçeye benzetsen
Meyva yetiştirdi çiçek bezetsen
Serip sergileyip dostla izletsen
Ab-ı hayat içmiş Hızır olursun

Bu dünya yalandır diyen haltetmiş
Öte dünya ile seni uyutmuş
Sen oyalanırken yükünü tutmuş
Başkaldır onlara huzur bulursun

Son nefesine dek dolu yaşamak
En doğruya giden yolu yaşamak
Çirkin Sağ'ı değil Sol'u yaşamak
Amacın olursa huzur bulursun

Derviş Baba doğru bildiğin yaptır
Benlik gömleğini sıyırıp attır
Tanırsan zulümü sana kim yaptı
Onu devirmeğe hazır olursun

KERVAN

yeni temsilcilikler açıyor

İŞÇİ, EMEKÇİYSENİZ, HAKSIZLIKLARA,
SÖMÜRÜYE DUR DEMEKTEN,
GERÇEK DEMOKRASİDEN,
ADİL BARIŞTAN, 1000 YILLIK ALEVİ GELENEĞİ
GELECEĞE TAŞIMAKTAN, YANAYSANIZ,
KAVGACIYSANIZ,

BU GÖREV SİZİNDİR KERVAN TEMSİLCİSİ OLUN!

İstekli okuyucularımız, özgeçmişlerini, ad ve adreslerini içeren yazılı başvurularını 2 fotoğrafla (6x9) birlikte, aşağıdaki adreslere taahhütlü olarak postalayabilir, telefonla ya da şahsen başvurabilirler.

Türkiye: KERVAN Merkez Bürosu, Piyerloti caddesi 17/4, Çemberlitaş, İstanbul,
Tel: (1) 516 84 64
Avrupa: KERVAN Avrupa Temsilciliği, Murtaza Dersimli,
P.O.Box 1822, N1 Londra, İngiltere

KERVAN

SATIŞ ELEMANI ARIYORUZ

Satış elemanlarının kazancı yapılan
satışın %40'ı olacak.
Tüm okurlarımızı ve dostlarımızı bu
kampanyada yanımızda görmek
sevincimizdir.

ABONE OLUN, ABONE BULUN

Ayrıntılı bilgi için merkez büromuzu
arayabilirsiniz:
TEL: (1) 516 84 64

Alevi-Bektaşî Kültüründen

BİR DESTE GÜL

DERTLİ DIVANI

EDİBE SULARI GÜLŞEN ALTUN
EMRAH MAHZUNİ ÖZCAN DURSUN
TALİPLER HALK MÜZİĞİ TOPLULUĞU

EDİBE SULARI
CANIN ANISINA

Yığınların gönlüne taht kuracağız

10 Eylül 1920'de kurulan TKP, Cumhuriyet tarihinin en eski partisidir.

Geçen 73 yıl, özverilerin, acıların, kahramanlıkların tarihidir.

Aynı zamanda ciddi yanılgıların, ideolojik-politik hataların da tarihidir.

CANDAN SELEK

Ekim Devrimi'nin doğru-
dan etkisiyle kurulan
TKP'nin içine düştüğü
ideolojik-politik hatalarda,
komünistlerin canından çok
sevdiği, dünya devriminin kale-

si SBKP'nin hatalarının da
büyük rolü vardır. Sosyalist
sistemin çöküşü bu hataların
somut ifadesi olmuştur.

Komünistlik genelinde "zor
zanaat"tır. Ama bugün dünden
çok daha zorlaşmıştır. Sovyetler
Birliği'nin çökmesiyle birlikte

içine girilen süreçte, her yanda
"bu iş artık bitmiştir" görüşü
yayılmaya başlamış, hatta ken-
dine "komünistim" diyenlere
müzelik gözüyle bakılmaya
başlanmıştır. "Marks yanlıştı,
yanlışlığı kanıtlandı" gibi yo-
rumlar günün en sık rastlanan

ğinin çökmesi kaçınılmaz
değildi. Partimiz dünya kom-
ünist hareketinin tarihinden bü-
yük dersler çıkarmış, daha
1980'de SBKP'nin hatalarını
en yapıcı bir biçimde eleştirmiş
ve çözüm yollarını da göster-
meye çalışmıştır.

yorumlarıdır.

Oysa, Sovyet-
ler'in çöküşünden
yola çıkarak böyle
bir sonuca varmak,
çok ciddi ideolojik-
tarihsel bir hatadır.
Burjuvazinin
"yanlıştı" diye
çılgılık attığı Marks,
tam tersine, bu ha-
talara düşmemenin
yollarını çok açık
bir biçimde yaz-
mıştır.

Sovyetler Birli-
ği'nin çökmesi,
Marksist teorinin
yanlışlığından de-
ğil, hiçbir şekilde
sosyalizme hazır
olmayan bir ülkede
gerçekleştirilen
devrimin, karşıla-
ştığı zorluklara doğ-
ru reçetelerin
yazılamayışından-
dır. Sovyetler Birli-

Yaşadığımız ortamda de-
nilmesi gereken bir diğer nokta
da, kendini hâlâ komünist gö-
rek vicdanını rahat tutmaya
çalışmakla birlikte örgütlü mü-
cadeleyi bırakanların sayısının
giderek artmasıdır. Bu arkadaş-
lar kendilerini kandırmasınlar.
Marks ve Engels, komünisti
"belirli bir devrimci partinin
izleyicisi demek olan" diye
tanımlamaktadırlar. (Marks-En-
gels, *Seçme Yapılar*, üç ciltlik,
İngilizce basım, c.1, s.45)

TKP oldukça çalkantılı ge-
çen tarihi boyunca sekiz kongre
toplamaştır. Sekizinci kongresi-
ni Nisan 1992'de toplayan
partimiz, program ve tüzüğün-
de de bazı değişiklikler yapmış,
Anadolu toprağının devrimci
mirası ve işçi sınıfımızın atası
Alevi-Bektaşî geleneğiyle sıkı
sıkıya bağlanmıştır.

Bugün, partimizin 73.ku-
ruluş yıldönümünü kutlarken
önümüzde zorlu görevler bizle-
ri bekliyor. Uluslararası-tarihsel
koşulların her türlü olumsuzlu-
ğuna ve milliyetçilik zehrinin
kabarışına rağmen, Marksizm
silahıyla donanmış kadroların
Anadolu halk yığınlarıyla kay-
naşması, TKP'yi yığınların gön-
lüne taht kurmuş bir parti
yapacaktır. ●

17.ÖZVERİ TAARRUZU BAŞLIYOR

Haydi, KERVAN'a Bir Matbaa Kurmaya!

GÜLEN ERDİLEK

Bindoküzyüz yetmişyedi
yılında başlayan Özveri
Taarruzu, yıllar geçtik-
çe fevkalade büyük öneme
sahip olduğunu daha iyi göster-
di. Taarruzlar genişledi ve
gelenekselleşti. 10 Eylül'de
17.si başlayacak olan Özveri
Taarruzu komünist kadrolarda
derin izler bırakmış, yalnızca
böyle bir geleneğin olması bile
birçok akımla aramızda bir
ayrım çizgisi çizmiştir.

İki ay süren bu yoğun özveri
döneminde amaç, görevleri va-
rolan olanaklar çerçevesinde
kısıtlamayıp olanakların çerçe-
vesini genişletmek, yeni olanak-
lar, yeni kazanımlar
sağlayabilmek, savaşımın düze-
yini yükseltebilmek için, *maddi
katkımız* misliyle artırmaktır.

Bu ana hedef doğrultusunda
çalışmaya başlanması, kapita-
lizmin gün 24 saat bünyemize
aşılama çalıştığı *bireyciliğe
karşı mücadeleyi* de yükseltme-
yi getiriyor. Bu, burjuvaziyi
devirmekten daha zor, daha
somut bir mücadeledir. Çünkü
kişinin kendi disiplinsizliği,
tutuculuğu ile, kendi küçük
burjuva alışkanlıkları ile müca-
dele etmesi çok daha zordur.
Lenin, Özveri Taarruzu'nda

örnek aldığımız *Komünist
Cumartesi*leri kapitalizmin bu
bireyciliğine karşı birer zafer
olarak değerlendiriyor, onun
sosyalist disiplini yaratacağına
özellikle önem veriyordu.

Özveri Taarruzu yıllar içinde
hareketimizin bir anlamda kur-
tarıcısı olmuştur.

Özveri Taarruzları bizim, şu
ya da bu devletin eklentisi
durumuna girmememizin ga-
rantisi olan bir mali güç yarat-
mamıza hizmet etmiş, açıkçası
bizi yokalmaktan kurtarmıştır.
Her zaman gururla söylediğimiz
gibi, arkamızda ne bir devlet, ne
de bir el vardır, olmamıştır ve
hiçbir zaman da *olmayacaktır*.
Ayrıca, insanlık adına yola
çıkıp insanlıkla bağdaşmayan
yöntemlerle gelir getirme yolla-
rını da doğru bulmuyoruz.

Özveri Taarruzları, Türkiye
"işçi sınıfının hiçbir mihraka
bağlı olmadan, bağımsız kafa-
sıyla güzel şeyler yaratabilece-
ği" inancımızı pekiştirmiştir.

Komünistlerin, canı gönül-
den özveri yapacak kendilerinden
ve dostlarından başka bu
yükün altına girecek kimseleri
yoktur. Kaynağımız, varlık ne-
denimiz olan *işçi sınıfıdır!*

Eğer böyle bir anlayışa sahip
olmasaydık, sonumuz, "başka"
gelir kaynaklarına güvenenlerin

eninde sonunda olacağı gibi
yokolmaktır. 12 Eylül dönemin-
den, onun ardından gelen dünya
çapında gericilik ortamından
erimeden, tersine ilerleyerek
yol almamızın önemli bir nede-
ni Özveri Taarruzu oldu.

**Tüm canları,
dostlarımızı
17.Özveri
Taarruzu'na bu
hedefle katılmaya
çağırıyoruz**

İkinci olarak, bugüne kadar,
gelirimiz giderimizden her za-
man az oldu! Bu durumdan kısır
döngüye girmeden çıkmanın
yolu, "ayağını yorganına göre
uzatmak" değil, dışarıdan yeni
unsurlar katarak sorunu çöz-
mektir. Özveri Taarruzu, hem
bunun bir ürünü hem de tüm
hareket içinde yaratıcı anlayışın
yeniden üreticisi oldu. Bu anla-
yışla matbaa da kurduk, birçok
yayın da çıkardık. 17.Özveri
Taarruzu'nun önündeki hedefe

de bu açıdan bakmak gerekir.

Kervan'ın büyük bir özveri
ile çıktığı sır değildir. Borçlar
da büyümektedir. Ama, işçi
sınıfımıza ve Alevi toplumuna
ışık saçan dergimizin yayımını
sırf parasızlık yüzünden durdu-
rursak, ortamı gerici fikirlere
teslim etmiş oluruz. O halde
*Taarruz'u, yayınlarımızı düzen-
li çıkarmanın garantisi olacak
girişimleri başarmaya yönelt-
memiz* gereklidir.

Kervan'ın gelir kaynağı yı-
gınlardır, dergi satış gelirleri ve
bağışlardır. Bir de matbaaya ve
dağıtıma harcanan parayı düşün-
nün! Bu gelir bu gideri karşıla-
yabilir mi? Ve nitekim, geçen
yıl bizi taarruz gelirleri kurtardı.

Öte yanda, görevler de hiç
azalmıyor, artıyor! Yürükoğlu
yoldaş geçen yıl şöyle demişti:

"Ekonomik bunalımın bizim
açımızdan getirdiği bir takım so-
nuçlar var. Önümüzdeki 3 yıl
içinde olabilecekler bellidir. En
başta gelirlerimiz azalacaktır. Çok
açık. Bunun karşısında giderleri
azaltmak çok güç. Tam tersine,
bugün teorik bir dergi çıkartmak
zorundayız...Sonuçta önümüzdeki
birkaç yıl gelirler azalacak, gider-
leri azaltmak çok güç."

Tam da öyle oldu. Gelirleri-
miz *azaldı*. Teorik dergi
Kaynak'ın 1.sayısı çıktı. Ama
2.sayısı aylardır parasızlık yü-

zünden baskıda bekliyor! Çıktı
çıkacak diye "bekliyoruz".
Bu düzende işler maalesef
çuval dolusu para ile dönüyor.
Bu yüzden de, geçen yıl çalış-
manın ağırlığı, yalnızca taarruz
süresince değil bütün yıl boyun-
ca "para bulmaya" oturdu.

Bu durumu hızla değiştir-
mezsek, durum iyi değildir!
Yayınlarımızı kendi matbaa-
mızda bastırarak, kaliteyi dü-
şürmeden baskı masraflarını
düşürebilmeliyiz. Yani 17. Öz-
veri Taarruzu'nun hedefi, a) **ya-
yınımızı kendimiz basabilir du-
ruma gelmektir**, b) biriken uzun
vadeli borçları azaltmaktır.

Nice "olamaz"ı oldurmuş,
"gerçekleştirilemez" denileni
gerçekleştirmiş bir hareketiz.
Bu hedefin de üstesinden gele-
ceğiz.

İstanbul'dan Adana'ya, Tun-
celi'ye, Avrupa'ya dek tüm
Kervan'cılar, **Kervan**'ın dost-
larını, bu hedefi gerçekleştiri-
mek üzere el vermeye, tüm
yaratıcılıklarını "**Kervan'a bir
matbaa**" kampanyasına maddi
destek sağlamaya seferber et-
meye çağırıyoruz.

Haydi Dostlar, Canlar El
Verin!

Haydi "Kervan'a Bir Mat-
baa" için Özveriye! ●

Eski Sovyet ülkesinden izlenimler

T.Harb-İş İstanbul şube mali sekreteri
Hamit Polat, ziyaret ettiği
Rusya Federasyonu ile ilgili
izlenimlerini Kervan'a anlattı

Rusya'ya gidiş nedeni ne idi?

Rusya'daki savunma sanayii işçileri sendikası'nın daveti üzerine gittik. Kafilede genel merkezden genel sekreter Nuri Ağçicek, teşkilatlandırma sekreteri Alaattin Karaban, ikinci başkan Ahmet Ateş, Ankara şube 2.başkanı İbrahim Yalçın, İstanbul şubesinden ben, Gölcük şubesinden 2.başkan Abdülkadır Ateş ve Eskişehir şubesinden başkan Mustafa arkadaş vardı. Kayseri'den de 2.başkan Durdu arkadaş katıldı.

Ziyaretiniz sırasında kimlerle görüşme imkanınız oldu?

Ziyaret 7 gün sürdü. Moskova'ya, Moskova yakınındaki çeşitli ufak şehirlere ve bir gün de Leningrad'a gittik. Savunma Sanayii İşçileri Sendikası'nı ziyaret ettik. Bu sendikanın genel başkanı ve tüm şube başkanları ile temaslarımız oldu. Sendikanın toplam 400 bin üyesi var, yani akla hayale gelmedik büyüklükte. Valeri Yarreninkar seçimle görevli işyeri komiteleri başkanı, Vladimir Primçuk genel başkan ve iki yardımcısı, diğer şube başkanları şubelerde profesyonel sendikacı olarak çalışıyorlar.

Genel izlenimleriniz ne yönde?

Kitaplardan okuduğumuz, düşüncelerimizdeki sosyalizmin yarattıklarını yakından görmek apayrı bir duygu ve coşku. Bir de, son dönemde, sosyalizm çöktükten sonraki gelişmeleri görme olanağımız oldu.

Daha uçak Moskova üzerinden Moskova'nın planlaması insanın gözlerini kamaştırıyor. İstanbul'u düşünüyorum, bir de Moskova'ya. Sosyal konutlar düzgün hazırlanmış, gecekondulaşma yok.

Moskova'da insanlar daha hızlı, daha yoğun yaşıyorlar. Ama çevre düzenlemesi olsun sokaklar olsun muazzam güzellikte ve rahatlatıcı. Leningrad'a gittik, oradaki insanlar daha rahat... Ormanlar alabildiğine, hiç kıymamışlar ağaçlara. Do-

ğayı mıncıklamamışlar.

Yemek kültürleri çok sınırlı. Öte yanda, insanlar bizdeki gibi stres içinde değil, rahat. Bu açıdan çok sağlıklı bir toplum.

Oradaki iş ve yaşam koşulları hakkında ne gibi bilgiler edindiniz?

Bana göre şöyle. Sosyalizm insanlara çok şey verdi, çok olanaklar sağladı. Sağlık sorunu, çevre, ulaşım diye bir sorun yok... Herşey çok düzenli, çok yerinde ve "insan" düşünülmüş. Ama şu anda oradaki ekonomi güç durumda, belirsizlik var. Cumhuriyetlerle oluşan yeni ilişkilerin sağlam olmayışı... Üretilen bir ürünün alıcısının bulunamayışı, vb. sorunlar var. Cumhuriyetlere satamıyorlar, pazar sorunu var. Ekonomi tıkandıkça tıkanıyor.

10 bin kişinin çalıştığı bir fabrikayı düşünün, ürettiğini eğer satamıyorsa zarar edecek. Haliyle bu da ekonomiye büyük bir darbe indirecek. Onun dışında, örneğin öyle işletmeler var ki, üretim süreci SSCB içinde bölünmüş. Aynı malın bir parçası Kazakistan'da üretiliyor, bir parçası ise Rusya'da... Birliğin bozulmasıyla bu durum ekonomiyi *tıkayıcı* etki yapmış. Ama, bundan önce, sistem, kitaplardan okuduğumuzdan da güzel şeyler vermiş insanlara.

Sokaktaki adamın düşüncesi ne yönde?

Biz ortalama işçilerle pek temasta bulunamadık. Gezimiz resmi çerçevede yürüdü. Yalnız son gün, sendikanın örgütlü olduğu, Zenith fotoğraf makinelerini yapan fabrikaların işçi temsilcileri ile görüştük. Bir kıyaslama oldu tabii, Türkiye koşulları ile oradaki ekonomik durum arasında. Bunda orada *şu andaki* yaşam koşullarının daha kötü olduğu, daha da kötüleşmekte olduğu ortaya çıktı.

Örneğin bize bir dolarla kaç ekmek alabiliyorsunuz şeklinde bir soru geldi. "4 ekmek alabiliyoruz" dediğimizde çok şaşırdılar. Oradaki fark çok yüksek. Leningrad'daki sendika başkanı

halen KP üyesi. Bize söylediği şu oldu: "Gençler sosyalist sistemi istemiyor. Halkın büyük bir bölümü ve işçiler sosyalizmi istiyor." Gerçi, eski sistemde değişen pek fazla bir şey yok, ama bize söylenen, işletmelerin %1'nin dahi özelleştirilemediği. Çünkü onları alabilecek güçte olan yok. Küçük bir atölye değil ki, onbinlerce atölye, fabrika söz konusu. Bunları özelleştirmeye kolay güç yetmez. Yine de Rusya'da özelleştirme yönünde büyük çaba var.

Halk özelleştirme girişimlerini nasıl karşılıyor, sendikacılar ve işçiler ne diyorlar?

Biz genelde sendika başkanları ile görüştük. Onlar özelleştirmeye karşı çıkıyorlar.

Neden?

Örneğin bir işyerinin sosyokültürel faaliyetleri var, Salonları var. Yüzlerce insanın yaşayacağı kompleksler yapmışlar, tiyatro salonu, spor salonu vb. "Bunları özelleştirelim, işletmenin giderini karşılasınlar" demiş hükümet... Yani devletin ayağına bağ olmasın diye sunmuşlar olayı. Buna tüm işçiler ve sendikalar karşı çıkıyor. Özelleştirildiği zaman spor yapmak, tiyatroya gitmek parayla olacak. Bu işçilere ters geliyor.

Bu kavgada güçler dengesi nasıl, ibre daha çok kimden yana?

Sosyalizm yanlıları duruma hakim görünüyorlardı. Edindiğimiz izlenim, yaşlı ve ortayaz kuşağının eski sistemi: çok istediği yönünde... Ama genç nesilde, izlediğimiz kadarıyla bir yozlaşma var. İlerisi ne olur bilemeyiz. Gençler, daha fazla özgürlük adına kapitalizmi istiyor. Bir şey var, özgürlük istemine hak vermemek elde değil... Herşey çok ağır işliyor, bürokrasi korkunç. Bürokrasi topluma kambur olmuş. Zaten (yaşayan) sosyalizmin zaaflarından birisidir bu. Böyle olunca yenilerde, gençlerde bir bıkkınlık yaratmış... Tabii, 70

yıllık sosyalizmin insanlığa getirdiği, verdiği şeyler büyük. Yıkamak kolay değil.

Gelişmeler ne yönde ilerleyebilir sizce?

Lenin hariç tüm liderlere - Gorbaçov ve Yeltsin dahil - büyük tepki var. Önümüzdeki yıllarda büyük bir kaos bekliyor eski SSCB'yi. Ama bir de olayın öteki yüzü var. Halkın ve işçi sınıfının bilinci çok ileride. Metroya girdik, çok şaşırdık. Herkesin elinde kitap var. Bir de bizim tramvayları düşünün...

Böyle bir kültüre sahip, böyle sosyalizmi yaşamış bir halkın sosyalizmi kolay kolay teslim edeceğine inanmıyorum ben. Şuna inanıyorum ki, önümüzdeki dönemde şimdi yaşanan buhrandan kurtulup, daha iyi, daha ileri bir sosyalizmi hep birlikte kurabileceğiz. Sovyet işçi sınıfına güveniyorum.

Geri dönüp, Zenith fabrikalarının baştemsilci ve temsilcileri ile yaptığınız toplantı hakkında biraz daha bilgi almak isteriz.

Zenith fabrikalarında 20 bin işçi çalışıyor. Bizim yaptığımız toplantı bu fabrikaların 70-80 kişiyi bulan temsilci ve baştemsilcileri ile idi. Güzel sorular sordular, biz de yanıtladık. Türk Harb-İş sendikasının genel kurulunda kendini gösteren değişimi anlattık... Çok olumlu karşıladıkları gözlerinden okunuyordu. Buradan daha önce gidenler olmuş, tanıyorlar. "Hayret, siz bu tip sendikacıları ('şeytan' terimini kullanan bile oldu) nasıl değiştirdiniz?" diyenler oldu.

Kadın işçilerin bizim sendikamızın yönetiminde yer alıp almadığını sordular. Biz Türkiye'de çalışan kadın oranını anlatınca, hepsi şaşırdı. Orada tüm kadınlar çalışıyor. Burada ise kadınların %80-90'ı ev kadını.

"Yönetimi değiştirdik diyorsunuz, bu kadar baskı varken sizi nasıl işyerinden uzaklaştırmadılar?" şeklinde bir soru geldi. Yalnız olmadığımızı, ar-

kamızda işçi arkadaşların desteğinin olduğunu, İstanbul şubemizde 8 bin üyemizden 6 bininden fazlasının desteğiyle seçildiğimizi anlattık.

Sendika aidatları ile ilgili bir soru geldi, "ayda 4 saatlik ücret karşılığıdır" diye yanıtladık. İşyerlerinde disiplin var mı, ücretlerde farklılık var mı, en fazla ücreti kimler alıyor, ortalama ücret düzeyi nedir diye sorular geldi. Milyonlarca çalışan işçi varken sendikalı işçi sayısı neden 2 milyon dolayında diye sordular. Türkiye'deki sendikasılaşma ve taşeronlaşma girişimlerini örnekleri ile anlattık. Bu bölümleri çok dikkatle dinleyip not aldılar. Konut durumunu da sordular.

Rusya'daki işçilerin ücret durumu hakkında ne gibi bilgiler aldınız?

Onlarda 33 dolarlık aylık ücret ortalaması var. Bizim paramızla 300-400 bin lira, yani bizim aldığımız paraya göre az. Ama yaşam standartları son yıllardaki kötüleşmeye rağmen yine de bize göre iyi. Yaşam çok ucuz orada. Orada bir paltosu Türk parasıyla 200 bin lira gibi bir paraya aldım. Türkiye'de o parayla, değil palto pantolon bile alamam. Sağlık, konut bedava gibi. Bir de sosyalizm olduğu zamanı düşünün... Sosyalizmin orada insanlara verdiği şeyler çok fazla.

Siz ne gibi sorular sordunuz?

Sosyalizmin neden bu duruma düştüğünü sorduk. Yöneticilerin hatası mı yoksa başka bir neden mi vardı diye sorduğumuzda, bir yöneticinin KP üyesi olması durumunda ölene kadar görevinden alınmadığını anlattılar. Öyle bir hale geldi ki, komünizmi isteyen de istemeyen de çıkar için Komünist Partisi'ne girdi, dediler. Aslında bürokratik çöküş oldu dediler. Tabi şu da var. Sosyalizmin, insanlığın gelişen ihtiyaçlarına ayak uydurması gerekiyor. Demokrasiyi geliştirmesi gerekiyor.

Sosyalizm çöktükten sonraki eski Sovyet ülkesini gidip gördükten sonra görüşlerinizde bir değişiklik oldu mu?

Sosyalizm insanlara çok şey vermiş. Her şeyi insan için yapmış. İnsanların mutlu olması için sağlık, vb. sorunları çözmüş. Her şeyden öte, insanın insanı sömürsü yokmuş. Bundan sonra durum ne olur, ülke ve insanlar ne hale gelir, bilemeyiz. Enflasyon %500'müş. Toplum bunu ne kadar kaldırır bilinmez. Bence Rusya keskin bir sınıf kavgasına gebe. Halkta hoşnutsuzluk, geçmişi arama var.

Ben ilk kez bir yurtdışı gezisine çıktım. Nazım Hikmet'in Sovyetler'e duyduğu sevgiyi şimdi daha iyi anlıyorum. Bizim en kötü sosyalizmi-miz bile bunların en iyi kapitalizminden iyidir. ●

Derginin artan maliyetini karşılayabilmek için, bu sayıdan itibaren reklam alacağız.

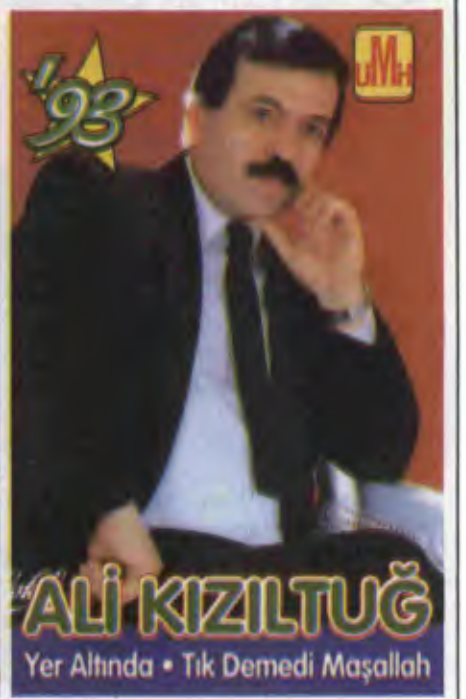
Bu bir ilandır.

ŞAHİN PLAK VE KASETÇİLİK
İ.M.Ç. 5. Blok 5471 UNKAPANI-İSTANBUL TEL: 513 98 24

DİYAR MÜZİK YAPIM PLAKÇILIK VE KASETÇİLİK TİCARET SAN. LTD. ŞTİ.
İ.M.Ç. 6. Blok No: 6643 UNKAPANI-İSTANBUL TEL: 526 11 15

Bu bir ilandır.

MEDENİ UÇAR HOLL REKLAMCILIK VE MÜZİK ÜRETİMİ
İ.M.Ç. 6. Blok 6441 UNKAPANI-İSTANBUL TEL: 512 80 67 - 535 11 64

Bu bir ilandır.

ARIF SAĞ
DİRENİŞ

"2 YENİ KASET ÇIKTI"

İMÇ 6.Blok No: 6610 Unkapanı, İstanbul Telefon: 520 73 68

İHSAN GÜVERCİN
SEMAHLAR VE
DEYİŞLER 1

Bu bir ilandır.

Birlikte Şah Hüseyin var

Değerli Alevi ozanı
Aşık Mahzûni Şerif'in
Alevi-Bektaşî
kuruluşlarının
26-27 Haziran 1993
Hacıbektaş
toplantısına sunduğu
konuşma metnini
yayınliyoruz

Sayın Divan, saygıdeğer temsilci dostlar. 15 yüzyıllık ulvi bir inanç külliyyatının içinden çıkan ve o inancın can damarı anlamındaki kolu olan Alevi kültürünün çağdaş bir halk ozanı mensubu olarak, yüzyıllar boyu binbir güçlerle sürülmüş bir inancın muhafazasında büyük ve temel etkinliklerin sahibi, evlad-ı Ali'yi ve onların Ehlîbeytini saygıyla anarken, bu Ali kültürünün yeşil kalmasını sürdürmek isteyen hazır canlara minnet ve saygılarımı bildirmek isterim. Hoşgeldiniz derim.

Dünyada hiçbir din ve mezhebin bu denli tutarlı ve bu kadar yüce bir içerik taşımadığı Alevi ve Bektaşî inancı, bugünkü dağınık ve sahipsiz yapısıyla dahi, dört başı mamur görünen, genellikle de devletlerin ya da totaliter dizginlerin içinde olan din kurumlarından çok daha mazbut, çok daha evrenseldir.

Dünyanın çok yerini görmüş biri olarak şunu söylemek istiyorum. Çok büyük fark odur ki: Bütün uluslarda varolan ve küme oluşturan dinler ve mezhepler, bu din ve mezheplere bağlı insanlar arasındaki ilişki, Alevi-Bektaşî topluluğundaki birliksizliğin tam tersidir. Yani onlarda kendi inançlarına ait kopukluklar keşfedemezsiniz.

Esefle söylemek gerekirse, zaten yüzyıllardır meşru varlığının birçok baskılar altında kalmasına büyük neden, Alevi topluluğunun önce kendi arasındaki bütünlüğe bir türlü ulaşmamış olmasıdır.

Yahudiler, Hristiyanlar (Ortodokslar, Protestanlar ve Katolikler), içinde Müslümanların da bulunduğu birçok illegal dini topluluk dahi, bugün birbirine Alevi camiasından daha tutkun, inandıkları davaya daha sadıktırlar. Şeytana tapanlar dahi inancı uğruna kendisini ateşe atabiliyor.

Kahroluşum odur ki, Ali gibi bir erdemi yüzyıllardır prensip edinmiş bir camianın, hele de yirmibirinci yüzyıla girerken kendi toplumunun mesuliyetinden uzak, bencil, ürkek, cimri, mürayi fertleri olmaması gerekmektedir. Şayet böylesine bir davayı, mevcut şartlar içinde hedefe sürüklemek istiyorsak, her Alevi kayıtsız şartsız kendisine düşen görevi yapmak mecburiyetindedir.

Bunları söylerken, gelin bir Alevi

*Anadolu Seyyitlerinin
temsilcilerini
Dergah'ta toplayarak,
Ulusoylar Dedeliğini,
onlarla bağlı Babalığı,
Anadolu Dedeleriyle
kucaklaştırıp ikiliğe son
vermeliyiz.*

devleti, bir Alevi hükümeti kuralım demiyorum. "Devlet bizim devletimiz amma, biz devletin birşeyi değiliz" konumunda olduğumuz için sızlanıyorum.

Anadolu'da yaşanmış bütün Alevi hareketleri birer kültür hareketi olmuştur. Karahanlılar dahil, Selçuklu'da, Osmanlı'da, hatta Cumhuriyet dönemi-mizde yaşanan yine odur.

Ali taraftarlığının düşüncesinde kı-
lıç ve kan yatmamıştır. Aleviliğin özü
insanı hedef alır. Onun tarihi hakkında
bilgi sunmak bana düşmez... O tarafı
bu konuda daha bilgili ağabeylere
bırakmak isterken, asıl demek istedik-
lerime dönmek arzusundayım.

Anadolu ehlibeyt severlerinin yüz
sürdüğü topraklarda bulunmanın ayrıca
hazzı ve onuru içinde söylemek isterim
ki, bugünkü devlet anlayışıyla, Alevi
insanlarımız tarihte zincirlendiği yerde
beklemektedir. Yani Saltanat-ı Osma-
niyye'de Alevilere nasıl bakılmışsa

öyle kalmış, o göz değişmemiştir.

Hani başımızdaki devletimiz, Sultan
Murat devleti olsa, küsmeye kızmaya
değmez. Gel gör ki, bizler Anadolu
halkı olarak, Büyük Atatürk'ün
"Cumhuriyet" adını verdiği bir düze-
nin laik ve sözde özgür toplumuyuz.

Biz Alevi insanlar olarak hiçbir
zaman eli kanlı insanlar konumunda
olmayı düşlemedik. Devamlı eli kanlı,
özü kanlı, yüzü kanlı insanların hışmı-
na uğradık. Buna rağmen küsmedik.

Ama bu işler artık küsmeyle ve dert
yanmayla düzeleceğe benzemiyor. En
kısa ve en yakın yoldan, hele de çok
yasal ve meşru yoldan kendimize sahip
çıkmanız gerekmektedir.

Bunun birinci ve önemli başlangıcı,
legal örgütlü toplum haline gelmemiz-
dir. Bunun için, demokratik haklarımızı
zı memleketin yasalarını hiçe
saymamak kaydıyla kullanarak, her
ilde demokratik kitle örgütleri oluştu-
rarak, önemli bir yayın kaynağına sahip
olmamız gerekmektedir.

Çağın en teknolojik ve üretken
yayın kaynağı TV olduğundan, bu
konuya eğilmeye acil ihtiyacımız var-
dır. Dernekler arası bir komitenin
yanında Türkiye'de isim yapmış sey-
yitlerimizi ve ozanlarımızı da alarak
zengin Alevi işadamlarımızı ziyaret
etmemiz ve yardımlarını hazırlamamız
son derece önemlidir.

Bu yardımlarımızın diğer kolu bu
yola inanmış eli tutar, bütün Aleviler-
den teberru olarak alınmalı ve biz bir
TV kanalı temin etmeliyiz. Ayrıca,
örgütlerimiz, yasaların göstergesinden
faaydalanarak, Türkiye'de gerek Anka-
ra'da gerekse burada Hacıbektaş'ta bir

federasyon kurmalıdır.

Şayet ilgili yasalar, böyle bir duru-
ma müsait değilse, Alevi milletvekil-
leri bu işe itilmeli, kanun teklifi
hazırlanmalıdır.

Şayet bu gecikirse, yine Hacıbek-
taş'ta, Anadolu Alevi ve Bektaşîleri
Kültürü Enstitüsü kurulmalıdır.

Sevgili canlar, kendisini halktan ve
haktan yana gören, aydın kabul ettiği-
miz ve günlük okuduğumuz, büyük
çapta tüketime katıldığımız gazetelere
bir röportajımızı dahi yazdıramıyoruz.
Bize yapılan saldırılarda hiçbir ilerici
gazete, doyacağımız anlamda yanımız-
da olmuyor. Bunlar ne kadar kabul
etmezlerse etmesinler, birer Sünni
kuruluş olduklarının devamlı farkında-
dırlar. Çünkü bir Alevi beyan vermeye
kalksa, aydın gazeteler olmaları baha-
neleriyle o şahsı ırkçılık ve şövenlikle
susturuyorlar. Bunun için acilen bir de
gazeteye ihtiyacımız var.

Sünni düşünce tarafından, Alevilik
ve Bektaşîliğin ayrı ayrı düşünceymiş
gibi gösterilmesi, İslamiyetin doğuşun-
da olduğu gibi, Ali oğullarıyla Hacı
Bektaş varislerini hayli zaman birbiri-
ne düşürecekler.

Anadolu'da yaşayan, bütün bölge-
lerdeki seyyit ünvanlı insanlarımızın
temsilcilerini başka bir gün, yine
Dergah'ta toplayarak, cemli cemaatlı
bir geceyle Ulusoylar Dedeliğini ve bu
çizgiyle bağlı Babalığı, Anadolu De-
deleriyle kucaklaştırıp ikiliğe son ver-
mek suretiyle, ve daha sonra da
Aleviliğin resmi örgütü ve enstitüsü
olan federasyonun bundan sonra devam
edecek genel ve geleneksel çizgisine
uymak lazımdır, derim.

Burada "resmi" sözüm yanlış anla-
şılmasın. Laik bir devlette dinde
kurumlaşmanın, taraftarlarının irade-
siyle oluşması gerekeceğinden, devlet-
le hiçbir dini bağın veya maddi bir
katılımın söz konusu olmaması gerek-
tiğini işaret etmek isterim.

Başka bir deyimle, Alevi toplumu-
nun çiziceği bu meşru tabloda, bilim
adamlarımız, yetenekli ve kültürlü
Dedelerimiz, şair ve ozanlarımız yer
almalıdır.

Bütün bunların yapılması için,
Alevi toplumunun bir defaya mahsus
silkinmesi ve buna inanabilmesi yeterli
olacaktır.

Buna çok ihtiyacı vardır Alevi
camiasının. İktidara getirdiği-
miz veya muhalefette yandaş-
lığını yaptığımız hiç bir siyasi kuruluş
bu yaramıza merhem sürmedi. Alevi
topluluğu böylesine örgütsel bir yapı-
yla, kendisiyle alay edenlere veya siyasi
yumruğunu başlarından eksiltmeyenle-
re korkulu bir rüya olacaktır.

Böyle bir bostana girdim, seyrettim bağubanı
Bir dane ekilmiş amma, gördüm ki bin can biter
Gel niyaz kıl pire gönül, bari sen seni tanı
Birlikte Şah Hüseyin var, nifakta milcan biter

Alemi çok hoş görmüş, nefsin hor görenler
Böyle güzeller dünyaya, din eker iman biter
Der Mahzuni bir defacık haydi kalkın erenler
Ne Mazlumun ahı kalır ne Şah-ı Merdan biter

Saygılarımı sunarım. ●